X kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Finansów Publicznych**
(nr 147)
z dnia 24 czerwca 2025 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia Komisji Finansów Publicznych (nr 147)

24 czerwca 2025 r.

Komisja Finansów Publicznych, obradująca pod przewodnictwem posła **Janusza Cichonia (KO)**, przewodniczącego Komisji, i **Marka Sowy (KO)**, zastępcy przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– zaopiniowanie wniosku ministra klimatu i środowiska w sprawie zmian w planie finansowym Kampinoskiego Parku Narodowego na 2025 r.;

– zaopiniowanie wniosku ministra klimatu i środowiska w sprawie zmian w planie finansowym Karkonoskiego Parku Narodowego na 2025 r.;

– zaopiniowanie wniosku ministra klimatu i środowiska w sprawie zmian w planie finansowym Narwiańskiego Parku Narodowego na 2025 r.;

– rozpatrzenie sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 r. (druk nr 1295) wraz z przedstawioną przez prezesa Najwyższej Izby Kontroli analizą wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2024 r. (druk nr 1364) w zakresie:

1) części budżetowej 19 – Budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe:

a) dochody i wydatki;

b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych;

c) dotacje przedmiotowe, podmiotowe i celowe;

d) programy wieloletnie w układzie zadaniowym;

e) państwowe fundusze celowe:

– Fundusz Reprywatyzacji;

– Fundusz Edukacji Finansowej;

2) państwowej osoby prawnej – Polskiego Instytutu Ekonomicznego;

3) części budżetowej 77 – Podatki i inne wpłaty na rzecz budżetu państwa:

a) dochody;

4) dochodów budżetu środków europejskich;

5) części budżetowej 81 – Rezerwa ogólna:

a) wydatki;

6) części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, w zakresie pozycji 16, 19, 31, 36, 40, 44, 46, 56, 57, 61 i 71;

7) części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działów:

a) 756 – Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem;

– dochody i wydatki;

b) 758 – Różne rozliczenia:

– dochody i wydatki;

– wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych;

8) części budżetowej 79 – Obsługa długu Skarbu Państwa:

a) dochody i wydatki;

9) przychodów i rozchodów budżetu państwa;

10) państwowej osoby prawnej – Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego;

– rozpatrzenie informacji o poręczeniach i gwarancjach udzielonych w 2024 r. przez Skarb Państwa, niektóre osoby prawne oraz Bank Gospodarstwa Krajowego (druk nr 1275).

W posiedzeniu udział wzięli: **Marcin Łoboda** sekretarz stanu, **Hanna Majszczyk** i **Zbigniew Stawicki** podsekretarze stanu w Ministerstwie Finansów wraz ze współpracownikami, **Mikołaj Dorożała** podsekretarz stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska wraz ze współpracownikami, **Jacek Gdański** prezes Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego wraz ze współpracownikami, **Maciej Sobolewski** dyrektor Polskiego Instytutu Ekonomicznego wraz ze współpracownikami, **Mirosław Markowski** dyrektor Kampinoskiego Parku Narodowego oraz **Anna Wojcieszkiewicz** dyrektor Departamentu Budżetu i Finansów Najwyższej Izby Kontroli wraz ze współpracownikami.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Ksenia Angierman-Kozielska**, **Monika Biała**, **Anna Woźniak** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych oraz **Monika Korolewska** – specjalista ds. finansów publicznych w Biurze Ekspertyz i Oceny Skutków Regulacji.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Otwieram posiedzenie Komisji Finansów Publicznych.

Stwierdzam kworum.

Witam na dzisiejszym posiedzeniu naszych gości: pana Marcina Łobodę, sekretarza stanu w Ministerstwie Finansów, panią Hannę Majszczyk, podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów, także pana Zbigniewa Stawickiego, podsekretarza stanu w Ministerstwie Finansów. Witam też przedstawicieli Ministerstwa Klimatu i Środowiska, pana Mikołaja Dorożałę, który jest także głównym konserwatorem przyrody i podsekretarzem stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska. Witam też pana Jacka Gdańskiego, prezesa Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego. Witam także towarzyszące państwu osoby.

Informuję, że porządek dzisiejszego posiedzenia przewiduje, po pierwsze, zaopiniowanie wniosku ministra klimatu i środowiska w sprawie zmian w planie finansowym Kampinoskiego Parku Narodowego na 2025 r.

Po drugie, zaopiniowanie wniosku ministra klimatu i środowiska w sprawie zmian w planie finansowym Karkonoskiego Parku Narodowego.

Po trzecie, zaopiniowanie wniosku ministra klimatu i środowiska w sprawie zmian w planie finansowym Narwiańskiego Parku Narodowego na 2025 r.

Po czwarte, rozpatrzenie sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 r. wraz z przedstawioną przez prezesa Najwyższej Izby Kontroli analizą wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2024 r. w zakresie: części budżetowej 19; państwowej osoby prawnej – Polskiego Instytutu Ekonomicznego; części budżetowej 77 – Podatki i inne wpłaty na rzecz budżetu państwa; dochodów budżetu środków europejskich; części budżetowej 81 – Rezerwa ogólna; części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, w zakresie pozycji 16, 19, 31, 36, 40, 44, 46, 56, 57, 61 i 71; części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie… Nie będę wymieniał teraz, w zakresie których działów. Także części budżetowej 79 – Obsługa długu Skarbu Państwa; przychodów i rozchodów budżetu państwa i wreszcie budżetu państwowej osoby prawnej – Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego.

Po rozpatrzeniu części budżetowych, będących we właściwości naszej Komisji, ostatni punkt porządku: rozpatrzenie informacji o poręczeniach i gwarancjach udzielonych w 2024 r. przez Skarb Państwa, niektóre osoby prawne oraz Bank Gospodarstwa Krajowego. Czy są uwagi do porządku obrad? Nie widzę.

Wobec niezgłoszenia wniosków, uznaję, że przyjęliśmy porządek obrad.

Przystępujemy do jego realizacji. Punkt pierwszy.

Bardzo proszę pana ministra klimatu i środowiska o przedstawienie zmian w planie finansowym Kampinoskiego Parku Narodowego.

Zastanawiam się tylko nad tym, ponieważ to nie są jakieś znaczące zmiany, a mamy za sobą już dyskusję i uchwały w sprawie kilku innych projektów, to może poprosimy pana ministra o przedstawienie tych trzech wniosków jednocześnie, a oddzielimy tylko przyjmowanie opinii. Czy akceptujecie państwo takie rozwiązanie? Nie widzę sprzeciwu.

Bardzo proszę, panie ministrze, udzielam panu głosu.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska Mikołaj Dorożała:

Dziękuję.

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, postaram się w telegraficznym skrócie. Kampinoski Park Narodowy. Konieczność zmiany planu parku związana jest z koniecznością ujęcia środków pozyskanych ze źródeł zewnętrznych. Mamy tutaj m.in.: środki otrzymane z województwa mazowieckiego na realizację zadań na rzecz Rezerwatu Biosfery Puszcza Kampinoska. Środki na wydatki bieżące to 350 tys. zł, środki otrzymane z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu na zadanie pt. „Realizacja programu badawczo-pomiarowego w stacji bazowej Kampinos", środki 149 tys. zł. Środki otrzymane od Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, łącznie 6093 tys. zł, w tym 689 tys. zł to wydatki bieżące, 5404 tys. zł – wydatki majątkowe na realizację 5 zadań. Następnie środki otrzymane z Funduszu Leśnego. W planie finansowym po zmianie nr 1 ujęte są środki Funduszu Leśnego na wydatki bieżące w wysokości 6872 tys. zł. Dalej umowa z Dyrekcją Generalną Lasów Państwowych na realizację działań ujętych w rocznych zadaniach ochronnych na rok 2025 przewiduje otrzymanie przez Kampinoski Park Narodowy środków w wysokości 5840 tys. zł, z czego wydatki bieżące – 5815 tys. zł, majątkowe – 25 tys. zł. W związku z tym konieczne jest zmniejszenie kwoty na wydatki bieżące z 6872 tys. zł do kwoty 5815 tys. zł, o 1057 tys. zł mniej, oraz zwiększenie kwoty na wydatki majątkowe o 25 tys. zł.

Punkt piąty – Zabezpieczenia wkładu własnego w wysokości 168 tys. zł. 134 tys. zł to wydatki bieżące, 34 tys. zł to wydatki majątkowe. W ramach zadań dofinansowanych ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej – ochrona mozaiki siedlisk rzadkich gatunków roślin i zwierząt w Kampinoskim Parku Narodowym, wzmocnienie ochrony Kampinoskiego Parku Narodowego przed szkodnictwem, realizowane przez straż parku. Park zapewnia wkład własny do tych dofinansowanych zadań.

I ostatnie, zwiększenie wydatków Kampinoskiego Parku Narodowego o transfer środków z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej o kwotę 6093 tys. zł, zostanie pokryte w ramach zaplanowanych wydatków funduszu na rok 2025 i nie spowoduje zwiększenia jego wydatków w związku ze zmniejszonym transferem środków do Wolińskiego Parku Narodowego. Zmniejszenie przestrzeni wydatkowej wyznaczonej przez stabilizującą regułę wydatkową związane ze zwiększeniem wydatków Kampinoskiego Parku Narodowego o 667 tys. zł zostanie uzupełnione wolnymi środkami zidentyfikowanymi w planie parku z tytułu zmniejszenia kwoty otrzymanej z Funduszu Leśnego w stosunku do kwoty ujętej w planie finansowym po zmianie nr 1. To jest sprawozdanie dotyczące Kampinoskiego Parku Narodowego.

Zgodnie z prośbą pana przewodniczącego pozwolę sobie przedstawić drugi punkt, czyli Karkonoski Park Narodowy. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, konieczność zmiany planu parku związana jest również z ujęciem w nim skutków związanych z realizacją umów finansowych ze środków pozyskanych z zewnątrz dla parku. W punkcie pierwszym – środki otrzymane z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na realizację zadania pt. „Różnorodność biologiczna. Edukacja, monitoring środowiska. Elektro Parki – elektromobilność w parkach narodowych", środki na wydatki majątkowe to 65 tys. zł.

W punkcie drugim – środki otrzymane z Funduszu Leśnego w kwocie… I klasyfikacji zgodnej z umową w planie finansowym po zmianach Karkonoskiego Parku Narodowego ujęte są środki Funduszu Leśnego w wysokości 2 359 tys. zł – umowa z Dyrekcją Generalną Lasów Państwowych przewiduje otrzymanie przez Karkonoski Park Narodowy środków na wydatki bieżące w wysokości 2998 tys. zł, czyli zwiększenie kwoty o 639 tys. zł na wydatki bieżące.

W punkcie trzecim – środki otrzymane z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska we Wrocławiu na realizację zadania pt. „65 lat Karkonoskiego Parku Narodowego – przyroda i człowiek", środki na wydatki bieżące w kwocie 100 tys. zł.

W punkcie czwartym – środki na organizację konferencji TransParcNet Meeting 2025: „Managing Overtourism – Balancing Conservation & Visitor Pressure in Transboundary Areas". W dużym skrócie, kwestia overtourismu i pewnego takiego balansu na terenach przygranicznych w parku narodowym. Karkonoski Park Narodowy planuje wspólnie z czeskim parkiem narodowym organizację konferencji dla członków Europejskiej Federacji Parków Narodowych i Krajobrazowych EUROPARC. Koszt około… Dokładnie 100 tys. zł.

Zwiększenie wydatków Karkonoskiego Parku Narodowego o 904 tys. zł nie spowoduje naruszenia przestrzeni wydatkowej wyznaczonej przez stabilizującą regułę wydatkową, gdyż zwiększony transfer środków z narodowego funduszu o 65 tys. zł zostanie pokryty w ramach zaplanowanych wydatków funduszu na rok 2025 w związku ze zmniejszonym transferem środków m.in. do Wolińskiego Parku Narodowego i nie spowoduje zwiększania jego wydatków. Zwiększenie planowanych wydatków Karkonoskiego Parku Narodowego o pozostałe 839 tys. zł zostanie uzupełnione wolnymi środkami zidentyfikowanymi przez Park Narodowy Gór Stołowych, który dokonał zmian zmniejszających plan finansowy. To jest, szanowni państwo, park karkonoski.

Ostatni, Narwiański Park Narodowy, również środki zewnętrzne. Zmiana polega na zwiększeniu limitu wydatków parku łącznie o kwotę 189 tys. zł. Wynika to z konieczności, po pierwsze, ujęcia w planie środków otrzymanych z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska w Białymstoku w kwocie 43 tys. zł; umowa z wojewódzkim funduszem w Lublinie na realizację zadania zwiększania bioróżnorodności wokół Ośrodka Edukacji Przyrodniczej „Młynarzówka" przez stworzenie siedlisk dla owadów zapylających – wydatki bieżące przeniesiono z lat poprzednich i zostały ujęte właśnie w tym komponencie.

W punkcie drugim – ujęcie w planie darowizny dla parku otrzymanej z Fundacji PGE, kwota 126 tys. zł – i w punkcie trzecim – uzyskania przychodów z odsetek bankowych w kwocie 20 tys. zł.

Tutaj również proponowane zmiany nie zwiększają limitu objętego stabilizującą regułą wydatkową. Zwiększanie wydatków Narwiańskiego Parku Narodowego o 189 tys. zł zostanie uzupełnione oszczędnościami zidentyfikowanymi w planie Wielkopolskiego Parku Narodowego. Park ten dokonał zmiany zmniejszającej kwotę ujętą w jego planie finansowym w związku z podpisaniem z Dyrekcją Generalną Lasów Państwowych umowy na środki Funduszu Leśnego w kwocie niższej niż zaplanowano. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo, panie ministrze.

Chcę powiedzieć, zanim otworzę dyskusję, że wszystkie wnioski, te trzy wnioski, mają pozytywną opinię Ministerstwa Finansów.

Otwieram dyskusję. Nie widzę zgłoszeń.

Wobec powyższego zaproponuję przyjęcie opinii o następującej treści. Po pierwsze, Kampinoski Park Narodowy. „Komisja Finansów Publicznych na posiedzeniu w dniu 24 czerwca 2025 r. rozpatrzyła wniosek ministra klimatu i środowiska z dnia 11 czerwca 2025 r. dotyczący zmian w planie finansowym Kampinoskiego Parku Narodowego na rok 2025. Komisja Finansów Publicznych, zgodnie z art. 30 ust. 7 pkt 2 ustawy o finansach publicznych, pozytywnie opiniuje propozycję zmian planu finansowego Kampinoskiego Parku Narodowego przedstawionych we wniosku". Nie widzę sprzeciwu.

Uznaję zatem, że przyjęliśmy opinię w zaproponowanej przeze mnie treści.

Przechodzimy do kolejnej opinii. Ona jest, nawiasem mówiąc, równobrzmiąca, tyle że dotyczy Karkonoskiego Parku Narodowego. Jeśli państwo pozwolicie, nie będę czytał całości opinii.

Pozytywna opinia dotycząca zmian planu finansowego Karkonoskiego Parku Narodowego przedstawionych we wniosku. Nie widzę sprzeciwu.

Zatem uznaję, że przyjęliśmy opinię dotyczącą zmian planu finansowego Karkonoskiego Parku Narodowego przedstawionych we wniosku.

Kolejna opinia, krótka. To może dla przypomnienia przeczytam w całości, dotycząca Narwiańskiego Parku Narodowego: „Komisja Finansów Publicznych na posiedzeniu w dniu 24 czerwca 2025 r. rozpatrzyła wniosek ministra klimatu i środowiska z dnia 11 czerwca 2025 r. dotyczący zmian w planie finansowym Narwiańskiego Parku Narodowego na rok 2025. Komisja Finansów Publicznych, zgodnie z art. 30 ust. 7 pkt 2 ustawy o finansach publicznych, pozytywnie opiniuje propozycję zmian planu finansowego Narwiańskiego Parku Narodowego przedstawionych we wniosku". Nie widzę sprzeciwu.

Uznaję zatem, że przyjęliśmy opinię w zaproponowanej przeze mnie treści.

Dziękuję bardzo, panie ministrze, także towarzyszącym panu osobom.

A my przechodzimy do realizacji dalszej części porządku obrad. Przystępujemy do realizacji punktu czwartego, tj. rozpatrzenia wykonania budżetu w częściach należących do wyłącznej właściwości Komisji Finansów Publicznych.

Dam państwu minutę na opuszczenie sali. Do widzenia.

Chcę poinformować państwa, że członkowie Komisji otrzymali pocztą elektroniczną informacje o wykonaniu budżetu, przygotowane przez dysponentów części budżetowych. Otrzymali także informację od Najwyższej Izby Kontroli o wynikach kontroli wykonania budżetów w tych częściach budżetowych, a także opracowania Biura Analiz Sejmowych. Jednocześnie informuję, że wszystkie materiały, łącznie z materiałami przygotowanymi przez właściwe resorty, urzędy, z informacjami NIK o wynikach kontroli, są dostępne. Posłowie mają do nich dostęp w wersjach elektronicznych na iPadach. Rozpatrywanie sprawozdania z wykonania budżetu już tradycyjnie będzie odbywało się w następującym porządku: po pierwsze, wystąpienie posła – przepraszam – dysponenta części budżetowej, po drugie, wystąpienie posła wyznaczonego przez prezydium Komisji do koreferowania wykonania poszczególnych części, po trzecie, wystąpienie przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli, następnie dyskusja, pytania posłów, odpowiedzi przedstawicieli dysponentów części budżetowych. Nie widzę uwag do takiej propozycji, jeśli chodzi o sposób procedowania.

Przystępujemy do rozpatrzenia części budżetowej 19 – Budżet, finanse publiczne, instytucje finansowe, w tej części – dochody i wydatki, wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych, dotacje przedmiotowe, podmiotowe i celowe, programy wieloletnie w układzie zadaniowym, państwowe fundusze celowe, w tym Fundusz Reprywatyzacji i Fundusz Edukacji Finansowej.

O zreferowanie tego punktu poproszę panią minister. Pani minister Hanna Majszczyk. Bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów Hanna Majszczyk:

Panie przewodniczący, jeśli mogłabym poprosić panią dyrektor generalną Ministerstwa Finansów o zreferowanie części 19.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Bardzo proszę, pani dyrektor.

Dyrektor generalny Ministerstwa Finansów Marta Niżałowska-Pactwa:

Bardzo dziękuję, panie przewodniczący. Szanowna Komisjo, Marta Niżałowska-Pactwa dyrektor generalna Ministerstwa Finansów.

Szczegółowe dane dotyczące wykonania planu finansowego części 19 zostały przedłożone Szanownej Komisji, dlatego pozwolę sobie przedstawić najważniejsze dane w skróconej formule.

Dochody budżetowe. W ustawie budżetowej po nowelizacji na rok 2024 prognoza dochodów budżetowych dla części 19 wyniosła blisko 4 000 000 tys. zł. W 2024 r. zrealizowano dochody budżetowe na poziomie 4 200 000 tys. zł, co stanowiło ponad 104% prognozy. Osiągnięcie dochodów wyższych niż zaplanowane w ustawie budżetowej na rok 2024 wynikało przede wszystkim z wysokich wpływów uzyskanych w dziale – Różne rozliczenia w kwocie blisko 4 100 000 tys. zł, tj. ponad 97% wykonanych dochodów ogółem. Podstawowymi źródłami wpływów w tym dziale były odsetki od środków lokowanych w Narodowym Banku Polskim oraz w Banku Gospodarstwa Krajowego.

Wydatki budżetu państwa. W ustawie budżetowej po nowelizacji na rok 2024 wydatki budżetu państwa w części 19 określono na poziomie nieco ponad 14 000 000 tys. zł, w tym wydatki na współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej – około 90 500 tys. zł. W trakcie wykonywania budżetu plan wydatków został zwiększony o kwotę 12 800 000 tys. zł z rezerwy celowej budżetu państwa, w tym przede wszystkim 12 000 000 tys. zł przeznaczonych zostało na wpłatę do Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 utworzonego w Banku Gospodarstwa Krajowego.

Ponadto 8400 tys. zł zostało przeniesione do części 19 z części 16 – Kancelarii Prezesa Rady Ministrów na podstawie rozporządzenia prezesa Rady Ministrów w sprawie przeniesienia planowanych dochodów i wydatków budżetowych z dnia 1 lipca 2024 r. W wyniku tych zmian plan wydatków budżetu państwa na koniec 2024 r. wyniósł blisko 26 800 000 tys. zł, w tym wydatki na współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej – ponad 117 000 tys. zł.

W 2024 r. w części 19 zrealizowano wydatki budżetu państwa na poziomie 26 200 000 tys. zł, w tym wydatki na współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej w kwocie ponad 103 000 tys. zł, co stanowiło 98% planu wydatków po zmianach. Wydatki przeznaczono na: dotacje i subwencje – 12 600 000 tys. zł, wynagrodzenia – 9 300 000 tys. zł, pochodne od wynagrodzeń – 1 400 000 tys. zł, pozostałe wydatki bieżące jednostek budżetowych – 2 200 000 tys. zł, wydatki majątkowe – 572 000 tys. zł oraz świadczenia na rzecz osób fizycznych – 74 000 tys. zł. Największy udział w całości wydatków budżetu państwa stanowiły dotacje i subwencje, w tym głównie wcześniej wspomniana wpłata do Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 oraz wynagrodzenia i uposażenia wraz z pochodnymi dla pracowników resortu finansów.

Wydatki budżetu środków europejskich. W ustawie budżetowej na rok 2024 wydatki budżetu środków europejskich w części 19 określono na kwotę 15 200 tys. zł. W trakcie roku plan wydatków budżetu środków europejskich nie uległ zmianie, jednak w związku z decyzją Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej o przesunięciu terminu naboru wniosków konkursowych w 2024 r. w ramach programu FEnIKS wydatki nie zostały zrealizowane.

Wynagrodzenia. Wydatki na wynagrodzenia w 2024 r. zrealizowano w kwocie 9 300 000 tys. zł, w tym: dla członków korpusu służby cywilnej – 7 300 000 tys. zł, funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej – 1 500 000 tys. zł, osób nieobjętych mnożnikowym systemem wynagrodzeń – 400 200 tys. zł, osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe – 1900 tys. zł, żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy – 1700 tys. zł. Przeciętne zatrudnienie w części 19 w 2024 r. w całym resorcie finansów, w tym jednostkach organizacyjnych Krajowej Administracji Skarbowej, wyniosło 62 862 osoby, a średnie wynagrodzenie wyniosło 11 635 zł.

Dotacje podmiotowe i celowe. Wydatki na wypłatę dotacji i subwencji w części 19 w 2024 r. wyniosły łącznie 12 600 000 tys. zł i stanowiły 48% wykonania budżetu części 19. Wydatki zostały zrealizowane w blisko 100% planu po zmianach. Środki przekazano głównie na: wpłatę do Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, tj. 12 000 000 tys. zł, dotację podmiotową dla spółki Aplikacje Krytyczne – 270 900 tys. zł, dotacje i subwencje dla partii politycznych i komitetów wyborczych – 168 200 tys. zł. Udział w subsydiowaniu odsetek od pożyczki udzielonej przez Komisję Europejską Ukrainie w ramach MFA to jest 102 000 tys. zł. Dotacje przedmiotowe do posiłków sprzedawanych w barach mlecznych to jest 57 600 tys. zł.

Program wieloletni „Modernizacja Krajowej Administracji Skarbowej w latach 2023–2025". W ramach części 19 zrealizowano zadania programu wieloletniego „Modernizacja Krajowej Administracji Skarbowej w latach 2023–2025" w kwocie 945 500 tys. zł. Środki przeznaczono w szczególności na: wzrost konkurencyjności, motywacyjności zatrudnienia w jednostkach organizacyjnych KAS, inwestycje budowlane i modernizację infrastruktury lokalowej KAS oraz zakup nieruchomości, wydatki na szkolenia, wydatki majątkowe i bieżące, modernizację i utrzymanie wyposażenia technicznego KAS, wydatki związane z rozwojem systemów i infrastruktury teleinformatycznej KAS, inwestycje majątkowe, budowlane oraz zakupy IT.

Fundusz Reprywatyzacji. Ministerstwo Finansów obsługuje fundusze reprywatyzacji. W 2024 r. przychody funduszu zrealizowano w wysokości 3 800 000 tys. zł. Głównie są to przychody z tytułu odpisów aktualizujących należności i długoterminowych aktywów finansowych oraz przekazane funduszowi nieodpłatne skarbowe papiery wartościowe w wysokości

3 600 000 tys. zł. Ze środków funduszu zrealizowano koszty w wysokości 230 800 tys. zł, w szczególności były to wydatki związane z wpłatą do Funduszu Pomocy oraz koszty związane z zaspokojeniem roszczeń byłych właścicieli mienia przejętego przez Skarb Państwa.

Fundusz Edukacji Finansowej. W 2024 r. przychody funduszu zrealizowano w wysokości blisko 49 000 tys. zł. Głównym źródłem przychodów były kary pieniężne nakładane przez Komisję Nadzoru Finansowego oraz odsetki od wolnych środków finansowych funduszu przekazywanych w zarządzaniu terminowym. Ze środków funduszu zrealizowano koszty w wysokości nieco ponad 66 000 tys. zł. Środki te zostały przeznaczone głównie na wpłatę do Funduszu Pomocy, tj. 50 000 tys. zł, oraz zwrot środków z tytułu zmniejszonych lub uchylonych kar pieniężnych, tj. 11 000 tys. zł. Bardzo dziękuję, panie przewodniczący. Bardzo proszę o pozytywną opinię.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo, pani dyrektor.

Bardzo proszę pana posła koreferenta, pana Marcina Porzucka o przedstawienie…

Poseł Marcin Porzucek (PiS):

Bardzo dziękuję, panie przewodniczący.

Koreferat w sprawie wykonania budżetu państwa w 2024 r. w części 19 – Budżet, finanse publiczne, instytucje finansowe. W części 19 zgrupowane są dochody i wydatki budżetowe związane z działalnością Ministerstwa Finansów i jednostek mu podległych, w tym Krajowej Administracji Skarbowej. Pani dyrektor generalna bardzo kompleksowo przedstawiła cały szereg materiałów, więc nie chciałbym tego powtarzać.

Natomiast są dwie uwagi, które chciałbym przedstawić. Pierwsza, wskazana zresztą także przez Biuro Ekspertyz i Oceny Skutków Regulacji, to są wątpliwości dotyczące przedstawiania wydatków w układzie zadaniowym oraz stosowanych mierników oceny działalności administracji skarbowej. Druga kwestia to jest ponad 800 etatów więcej w skali całego kraju względem roku 2023. Pytanie: jaka jest efektywność tego typu działań?

Szanowni państwo, po raz pierwszy oceniamy budżet w całości realizowany przez obecną koalicję. Zabrakło w nim bardzo wielu rzeczy, które były obiecywane podczas kampanii wyborczej w 2023 r., a które pomogły wygrać tamte wybory. Myślę, że czas, i mam nadzieję, że nastąpi on już niedługo po zaprzysiężeniu nowego prezydenta, pana Karola Nawrockiego, gdy nasza Komisja będzie tak obciążona pracą, że będziemy… Tak jak przez lata naszych rządów będziemy non stop siedzieć tutaj i pracować na rzecz realizacji zadań, także tych obiecywanych przez państwa. Myślę, że na początek niech idzie kwota wolna od podatku. Jesteśmy tutaj do państwa dyspozycji. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Zwracam uwagę referentom, na bazie wystąpienia pana Marcina Porzucka, że ich wystąpienia mają dotyczyć części budżetu, do których zostali delegowani przez prezydium. Pana wycieczki mogą wywołać dyskusję i są swego rodzaju włożeniem kija w mrowisko. Jak pan chce, to mogę przypomnieć, że to jest budżet przygotowany przez was, tak naprawdę, a my go tylko korygowaliśmy i dokonaliśmy w nim dość istotnych zmian, zwłaszcza jeśli chodzi o wynagrodzenia w sferze budżetowej, i to olbrzymim wysiłkiem, nawiasem mówiąc, na realizację wielu… Biorąc pod uwagę stan finansów publicznych, jaki nam zostawiliście, zbyt wielu obietnic zrealizować nie mogliśmy. Jesteśmy na etapie naprawiania państwa po rządach PiS.

Poseł Katarzyna Kierzek-Koperska (KO):

Damy radę.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Damy radę. Jeśli będziecie prowokować tego typu debaty, to my też tu jesteśmy. Zwracam na to uwagę. Proponuję…

Poseł Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk (PiS):

Czy rozpoczynamy taką dyskusję, panie przewodniczący?

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Nie, właśnie proponuję, żebyśmy tego nie robili, żebyśmy na kanwie tego…

Poseł Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk (PiS):

W zasadzie to jest. Proponuję nie prowadzić tego typu debaty.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Na kanwie tego pierwszego wystąpienia uznałem, że powinienem to zrobić, dać sygnał, że to nie jest miejsce na prowadzenie tego typu debaty.

Poseł Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk (PiS):

Jest miejscem do debaty.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Nie tego typu debaty. Debaty na temat części budżetowych, które dzisiaj opiniuje Komisja Finansów Publicznych. Potem ustosunkowywanie się także do opinii przedstawianych przez inne komisje i przygotowanie tak naprawdę sprawozdania z wykonania budżetu czy oceny sprawozdania z wykonania budżetu dla potrzeb Sejmu. Dziękuję bardzo.

Bardzo proszę przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli, jeśli zechce przedstawić nam uwagi NIK do tej części budżetowej.

Dyrektor Departamentu Budżetu i Finansów Najwyższej Izby Kontroli Anna Wojcieszkiewicz:

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, Anna Wojcieszkiewicz, dyrektor Departamentu Budżetu i Finansów.

Tę część zreferuje pani Anna Rybczyńska, wicedyrektor Departamentu Budżetu i Finansów. Proszę bardzo.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Bardzo dziękuję.

Bardzo proszę.

Pełniąca obowiązki wicedyrektora Departamentu Budżetu i Finansów Najwyższej Izby Kontroli Anna Rybczyńska:

Dziękuję bardzo, pani dyrektor. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, panie, panowie posłowie, szanowni państwo, Anna Rybczyńska, wicedyrektor Departamentu Budżetu i Finansów.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła wykonanie budżetu państwa w 2024 r. w części 19 z wyjątkiem dokonania wydatku na zasilenie Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 w wysokości 12 000 000 tys. zł, które NIK uznała za niecelowe w 2024 r. Zdaniem NIK nie był on niezbędny do zachowania płynności tego funduszu w 2024 r. ani na początku 2025 r. Poza Ministerstwem Finansów kontrolą wykonania budżetu państwa w 2024 r. objęto także dwóch dysponentów trzeciego stopnia, tj. Instytut Finansów oraz Centrum Informatyki Resortu Finansów. W ramach kontroli realizacji planu finansowego instytutu stwierdzono istotne nieprawidłowości w skali tej jednostki w obszarze wydatków i sprawozdawczości. W związku z tym Najwyższa Izba Kontroli wydała ocenę negatywną. Realizacja planu finansowego Centrum Informatyki Resortu Finansów w 2024 r. została oceniona przez NIK pozytywnie.

Szczegółowym badaniem w trzech wspomnianych jednostkach objęto realizację wydatków budżetu państwa w kwocie 13 000 000 tys. zł, co stanowiło blisko 50% ogółu wydatków w części 19, w tym też wspomniane 12 000 000 tys. zł przekazane do Funduszu Przeciwdziałania COVID-19. Wydatki, co do zasady, przeznaczono na realizację zadań statutowych kontrolowanych jednostek zgodnie z planem finansowym oraz zasadami gospodarki finansowej określonymi w ustawie o finansach publicznych i aktach wykonawczych.

Wyjątek stanowi wydatek poniesiony przez centralę Ministerstwa Finansów w kwocie 29 tys. zł na zapłacenie ustawowych odsetek, których można było uniknąć, oraz wydatki Instytutu Finansów w wysokości 72 tys. zł na częściową realizację 3 opracowań, które nie zostały wykorzystane w działalności jednostki. Pozostałe stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości dotyczyły m.in.: opóźnień w zablokowaniu przez dysponenta części 19 niewykorzystanych środków budżetu państwa czy realizacji w Instytucie Finansów wydatków w wysokości blisko 140 tys. zł na odprawę dla pracowników niezgodnie z klasyfikacją budżetową.

Najwyższa Izba Kontroli zaopiniowała pozytywnie łączne sprawozdania za 2024 r. dysponenta części 19. Sprawozdania jednostkowe centrali Ministerstwa Finansów, Centrum

Informatyki Resortu Finansów i sprawozdanie jednostkowe dysponenta części 19 sporządzono prawidłowo, na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej. Pozytywnie oceniono również kontrolowane księgi dysponenta części 19 i Centrum Informatyki Resortu Finansów. Roczne sprawozdanie Instytutu Finansów NIK zaopiniowała negatywnie ze względu na wartość i charakter nieprawidłowości stwierdzonych w sprawozdaniu Rb-28 i Rb-70. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo.

Otwieram dyskusję. Pytania, bardzo proszę. Nie widzę pytań.

Czy pani dyrektor chciałaby się ustosunkować do wypowiedzi?

Nie ma takiej potrzeby. Dziękuję.

Wobec tego przechodzimy do kolejnego punktu: państwowa osoba prawna – Polski Instytut Ekonomiczny. Bardzo proszę pana dyrektora Polskiego Instytutu Ekonomicznego, którego nie przywitałem…

Dyrektor Polskiego Instytutu Ekonomicznego Maciej Sobolewski:

Dzień dobry, panie przewodniczący. Siedzę tutaj.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Bardzo proszę… Tak jest. Bardzo proszę.

Dyrektor PIE Maciej Sobolewski:

Dzień dobry. Szanowny panie przewodniczący, Szanowna Komisjo, nazywam się Maciej Sobolewski. Jestem nowo powołanym dyrektorem Polskiego Instytutu Ekonomicznego. Pełnię swoją funkcję zaledwie od połowy czerwca, od nieco więcej niż tygodnia.

Chciałbym zabrać państwu parę minut czasu, żeby powiedzieć, jakie są zadania Polskiego Instytutu Ekonomicznego, a potem przekażę głos panu Dariuszowi Kościukowi, który poinformuje państwa na temat realizacji planu finansowego instytutu za rok 2024.

Polski Instytut Ekonomiczny został utworzony na mocy ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o Polskim Instytucie Ekonomicznym. W założeniu ma to być jednostka, która stanowi zaplecze analityczne, a także zaplecze intelektualne dla administracji publicznej w zakresie polityki gospodarczej. Do zadań, które są wpisane w ustawie o PIE, do głównych zadań instytutu, należy prowadzenie badań naukowych w zakresie nauk ekonomicznych i społecznych oraz przekazywanie wyników organom władzy publicznej. Kolejnym ważnym zadaniem jest wykonywanie analiz, ekspertyz i studiów w zakresie nauk ekonomicznych i społecznych, a także współpraca z krajowymi i zagranicznymi jednostkami naukowymi. Chciałbym teraz właśnie poprosić pana Dariusza Kościuka o zabranie głosu i sprawozdanie wykonania budżetu za 2024 r.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Bardzo proszę. Bardzo proszę, jeśli to możliwe, o skrótowe przedstawienie informacji. Mamy ją w swoim zasięgu, ale bardzo proszę.

Główny księgowy Polskiego Instytutu Ekonomicznego Dariusz Kościuk:

Dzień dobry. Dariusz Kościuk. Jestem głównym księgowym Polskiego Instytutu Ekonomicznego.

Pokrótce przedstawię plan finansowy i jego realizację. Główne źródła przychodów w Polskim Instytucie Ekonomicznym to są przychody z działalności gospodarczej. I tutaj one zamknęły się kwotą 2907 tys. zł. W stosunku do planu zwiększyliśmy przychody o ok. 12%. Natomiast podstawowymi naszymi przychodami jest dotacja podmiotowa. Dotację mamy w wysokości 15 000 tys. zł, natomiast nie wykorzystaliśmy w pełni dotacji, zwolniliśmy środki z dotacji w wysokości 1662 tys. zł, więc wykonanie całościowe naszych przychodów zamknęło się w wartości 91%.

Główny powód niewykorzystania w pełni naszej dotacji wynikał z oszczędności. Największa pozycja oszczędności to były oszczędności na wynagrodzeniach. Wynikało to głównie z nieobsadzonych etatów i też wynikało to z tego, że zmienił się nasz nadzorca i przeszliśmy w trakcie roku pod Ministerstwo Finansów, a więc troszeczkę byliśmy w takim zawieszeniu. I żeby ta sytuacja się unormowała, wymagało to też przeorganizowania instytutu. W każdym razie głównym źródłem oszczędności w większości są wynagrodzenia, tam jest ok. 1000 tys. zł

oszczędności. Środki zostały zwolnione w trakcie roku. Widząc to, że nie będziemy w stanie w pełni wykorzystać środków, zostały one zwolnione w trakcie roku zgodnie z procedurą, co wynika też z ustawy o finansach publicznych.

Nasze koszty… Plan finansowy Polskiego Instytutu Ekonomicznego jest zrównoważony, natomiast wygenerowaliśmy w 2024 r. zysk z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej w kwocie 1382 tys. zł. Zysk, zgodnie z naszą ustawą, o Polskim Instytucie Ekonomicznym, jest przeznaczony na kapitał rezerwowy. On może służyć takim celom, jak modernizacja budynku, ponieważ jesteśmy właścicielem budynku, gdzie mamy swoją siedzibę. Tam też prowadzimy działalność gospodarczą, która polega w głównej mierze na wynajmie powierzchni biurowych. Generujemy zyski przede wszystkim z tytułu wynajmu powierzchni biurowych. One są też przeznaczone właśnie na utrzymanie infrastruktury, zabezpieczenie budynku, który w okresie naszego funkcjonowania przechodził gruntowne remonty zewnętrzne elewacji, jak i wewnętrzne, aby utrzymać budynek na właściwym poziomie. To, co jest najbardziej istotne, to zwolniliśmy środki do budżetu państwa i wygenerowaliśmy zysk z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej. To w zasadzie wszystko z mojej strony.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo.

Bardzo proszę koreferenta, pana Marcina Porzucka, o przedstawienie koreferatu.

Poseł Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk (PiS):

Nie ma.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Nie ma koreferenta.

Czy przedstawiciel NIK chciałby wypowiedzieć się do tej części? Bardzo proszę.

Dyrektor departamentu NIK Anna Wojcieszkiewicz:

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo. Najwyższa Izba Kontroli nie kontrolowała w tym roku tej jednostki ze względu na analizę ryzyka.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo.

Otwieram dyskusję. Ja sam mam prośbę o to, żebyście państwo dostarczyli pisemną listę analiz, ekspertyz prognostycznych, które przygotowywaliście w ubiegłym roku, a także publikacji, które pracownicy instytutu przygotowali w ubiegłym roku. OK?

Dyrektor PIE Maciej Sobolewski:

Oczywiście.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

O taką listę bardzo proszę. Nie chcę uruchamiać dyskusji na temat tego, co merytorycznie… Jaki jest wkład instytutu w ubiegłym roku w rozwój myśli ekonomicznej i wspieranie Ministerstwa Finansów w kategoriach analitycznych.

Dyrektor PIE Maciej Sobolewski:

Jestem gotowy odpowiedzieć.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Nie uruchamiam tej dyskusji. Bardzo proszę o listę. Ona może być podstawą do tego, żebyśmy na ten temat dyskutowali. Bez niej byłoby trudno. Nie widzę zgłoszeń, wobec tego dziękuję panom.

Przechodzimy do kolejnej części budżetowej, cześć 77 – Podatki i inne wpłaty na rzecz budżetu państwa. I tutaj oczywiście mówimy o dochodach.

Pani minister, kto będzie referował?

Podsekretarz stanu w MF Hanna Majszczyk:

Jeśli państwo pozwolicie, to pan dyrektor Mateusz Najsztub przedstawi sprawozdanie.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Bardzo proszę pana dyrektora.

Zastępca dyrektora Departamentu Polityki Makroekonomicznej Ministerstwa Finansów Mateusz Najsztub:

Dzień dobry. Najsztub Mateusz, zastępca dyrektora, Departament Polityki Makroekonomicznej.

Część 77, czyli podatki i inne wpłaty na rzecz budżetu państwa, obejmuje dochody podatkowe, część dochodów niepodatkowych oraz dochody pochodzące z Unii Europejskiej przeznaczone na finansowanie programów i projektów realizowanych przez administrację rządową. Wykonanie dochodów ogółem w 2024 r. ujętych w części 77 wyniosło 570 757 600 tys. zł, to jest nominalnie mniej o 0,9% w stosunku do prognozy zapisanej w znowelizowanej ustawie budżetowej na 2024 r.

Ocena makroekonomicznych warunków gromadzenia dochodów w 2024 r. nie jest jednoznaczna. Z jednej strony nastąpiła poprawa realnych warunków mających wpływ na proces gromadzenia dochodów podatkowych, w szczególności zaobserwowano znaczące przyspieszenie tempa wzrostu PKB w ujęciu realnym 0,2% w 2023 r. do 2,2% w 2024 r. Poprawie uległa również struktura wzrostu, w szczególności wkład popytu krajowego, który wyniósł w 2024 r. +4,0 punku procentowego wobec –0,3 punktu procentowego w 2023 r.

Analizując natomiast warunki gromadzenia dochodów w ujęciu nominalnym, czyli to, od czego większość podatków tak naprawdę zależy, w 2024 r. zaobserwowano pogorszenie się warunków. W porównaniu do 2023 r. spadło nominalne tempo wzrostu PKB z 10,1% do 6,6% w 2024 r. Z punktu widzenia struktury dochodów podatkowych budżetu i wiodącej roli podatków pośrednich największy wpływ na proces gromadzenia dochodów ma kształt dynamiki i spożycia prywatnego. W 2024 r. zanotowano realny wzrost spożycia prywatnego o 3% wobec spadku o 0,3% w 2023 r. Z kolei w ujęciu nominalnym zaobserwowano wyhamowanie tempa wzrostu. Według GUS wzrosło ono w 2024 r. o 6,5% wobec wzrostu 9,2% zaobserwowanego w 2023 r. Jak wiadomo, największy wpływ miała na to ustępująca powoli inflacja.

W zakresie dochodów budżetu państwa z podatku dochodowego od osób fizycznych wpływ miały przede wszystkim czynniki makroekonomiczne, takie jak wzrost funduszu wynagrodzeń w gospodarce narodowej oraz Funduszu Emerytur i Rent. Szacuje się, że fundusz wynagrodzeń w gospodarce narodowej wzrósł o 13,7% w stosunku do roku poprzedniego, co wynika przede wszystkim z wysokiej dynamiki i przeciętnego wynagrodzenia oraz zmian w poziomie zatrudnienia. Podobnie Fundusz Emerytur i Rent wzrósł o ponad 15%, odzwierciedlając zarówno waloryzację świadczeń, która w marcu miała miejsce w oparciu o wskaźnik 112,1%, jak i zmiany w liczbie beneficjentów.

Analizując roczną dynamikę dochodów z PIT, warto również zwrócić uwagę na efekty bazy z 2023 r. W 2023 r. podczas rozliczenia rocznego za 2022 r. miały miejsce jednorazowo podwyższone zwroty podatku – wynikające z wprowadzenia reformy i niskich podatków w połowie 2022 r. – co wpłynęło na zaburzenie rocznej dynamiki dochodów w 2024 r. W tym roku odnotowano również wzrost udziału jednostek samorządu terytorialnego w dochodach z PIT, co wynikało przede wszystkim z przekazania w grudniu jednorazowego dodatkowego udziału w kwocie 8 200 000 tys. zł oraz rozliczenia korekty udziałów za 2022 r. względem faktycznego wykonania, która zwiększyła udziały JST o dodatkowe 1 600 000 tys. zł.

W przypadku dochodów z CIT również obowiązywały zmienione zasady przekazywania udziału jednostek samorządu terytorialnego. Jednak tutaj największy wpływ na wykonanie miał tak naprawdę fakt, że prognozowane wpływy były wyższe niż rzeczywiście wykonane. Udziały przekazane samorządom były zawyżone w wyniku tego działania kosztem dochodów budżetu państwa. Jednocześnie saldo rozliczenia rocznego CIT za rok 2023, które miało miejsce w 2024 r., było niższe o ok. 6 700 000 tys. zł niż saldo rozliczenia za 2022 r., czyli rozliczenie, które miało miejsce w 2023 r. Jednocześnie największy wpływ na dochody z CIT miały tak naprawdę efekty wynikające z niższych wyników finansowych przedsiębiorstw, które w przypadku przedsiębiorstw niefinansowych, tak naprawdę stanowiących gros bazy podatkowej, oznaczały spadek zysku brutto o ok. 15,6% rok do roku, natomiast w przypadku banków odnotowaliśmy z kolei wzrost wyniku finansowego o ok. 28% rok do roku. Efektywnie spowodowało to, że – porównując rok do roku – dochody z podatku CIT były niższe o 7 600 000 tys. zł, tj. 11,3% rok do roku.

Z kolei na dochody z podatku akcyzowego w 2024 r. oddziaływały przede wszystkim zmiany prawne wynikające z tzw. mapy drogowej. W obszarze wyrobów akcyzowych, będących używkami, obejmowały one podwyższenie o 10% części kwotowej stawki akcyzy na papierosy, tytoń

do palenia i wyroby nowatorskie oraz stawki akcyzy na cygara i cygaretki. Z kolei w zakresie wyrobów alkoholowych w 2024 r. podwyższono o 5% stawki akcyzy na alkohol etylowy, piwo, wina, pozostałe napoje fermentowane i wyroby pośrednie.

Z kolei w zakresie podatku VAT w 2024 r. należy podkreślić, że spożycie prywatne wzrosło nominalnie o 6,5% wobec wzrostu o 9,2%, który obserwowaliśmy w 2023 r. Dodatkowo na poziom dochodów z VAT miało wpływ zakończenie okresu obniżek stawek VAT na żywność, które nastąpiło po I kwartale 2024 r. Jednak główną determinantą niewykonania podatku VAT względem pierwotnej ustawy budżetowej był poziom spożycia prywatnego. Zakładany rok do roku wzrost spożycia w ujęciu nominalnym na etapie tworzenia ustawy budżetowej, tej pierwotnej, na 2024 r., wynosił 10,8% na 2023 oraz 10,2% na 2024 r. Ostatecznie wzrost ten w 2023 r. wyniósł 10,2%, natomiast w 2024 r. ostatecznie ukształtował się na poziomie 6,5%, co również wynika z wysokiej dezinflacji, która miała miejsce w 2024 r.

Zakładany poziom inflacji na etapie tworzenia pierwotnej ustawy budżetowej wynosił 6,6%, a ostatecznie ukształtował się na poziomie 3,6%. Poszczególne tytuły dochodów podatkowych zostały zrealizowane na poziomie zbliżonym do ustawy, znowelizowanej ustawy budżetowej. Niższe niż planowane były dochody z podatku VAT, natomiast wyższe okazały się dochody, koniec końców, z podatku CIT – o ok. 2,9%. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo.

Bardzo proszę o przedstawienie koreferatu pana posła Zbigniewa Kuźmiuka. Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk (PiS):

A sprawozdania NIK nie będzie przede mną?

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Proszę?

Poseł Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk (PiS):

Sprawozdania NIK nie będzie?

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Będzie, ale po panu. Taką przyjęliśmy kolejność.

Poseł Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk (PiS):

OK. Dobra. Dziękuję bardzo.

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, może w duchu wystąpienia pana dyrektora parę zdań na temat warunków makroekonomicznych, o których mówił. Nie ulega wątpliwości, że właśnie rok 2024, jeżeli chodzi o podstawowe wielkości makroekonomiczne, był znacznie korzystniejszy dla dochodów podatkowych niż rok 2023. Świadczy o tym 0,1% wzrostu PKB w 2023 r. i 2,9% w 2024 r., w ujęciu realnym oczywiście. Także ten wzrost spożycia prywatnego w ujęciu realnym, +3% w 2024 r. i –0,3% w roku 2023. Zdaję sobie sprawę, że wpływ na to ma także inflacja, ale chcę to bardzo mocno podkreślić.

W wystąpieniu pana dyrektora nie wybrzmiała sprawa nieporównywalności dochodów, w szczególności podatku VAT, w 2023 i 2024 r., związana głównie z tarczą żywnościową. Przez cały rok 2023 obowiązywała zerowa stawka VAT na żywność, a w 2024 r. obowiązywała ona tylko do kwietnia. Podobnie tarcze związane z cenami energii, obowiązywały przez rok 2023, a w 2024 r. w połowie roku zostały poważnie zredukowane. Nie ulega wątpliwości, że warunki w 2024 r. były wyraźnie korzystniejsze, natomiast rezultaty – szczególnie, jeżeli chodzi o podatek VAT – mówiąc najoględniej, nie są satysfakcjonujące. Wpływy z VAT mniejsze o 28 700 000 tys. zł w stosunku do pierwotnego projektu budżetu to jest brak bardzo poważny i, mówiąc szczerze, w wyjaśnieniach pana dyrektora nie usłyszałem specjalnie przyczyn tego stanu rzeczy. Jeżeli jeszcze pod uwagę weźmiemy fakt, że sztucznie zawyżono wpływy z VAT w 2024 r., przerzucając prawie 12 000 000 tys. zł z grudnia w związku ze zwrotami, to ten brak jest jeszcze głębszy i sięga ponad 40 000 000 tys. zł, a w ujęciu procentowym ponad 13% w stosunku do wielkości planowanych.

Jeżeli chodzi o wpływy z PIT, one oczywiście wyglądają nieźle, ale w tej sytuacji, o której mówił pan dyrektor, funduszu płac wyższego prawie o 14% niż w roku 2023 i wyższego o 15%

funduszu emerytalnego, być może te wpływy powinny być korzystniejsze. Wiem, że w końcówce roku było to przerzucenie ponad 8 000 000 tys. zł do samorządów, w związku z tym to łagodzi ten niedobór, ale nie wygląda to też zbyt optymistycznie.

Zupełnie źle w świetle tego wysokiego wzrostu gospodarczego wygląda sprawa CIT. Dochody ostatecznie są niższe o 7 000 000 tys. zł niż w roku 2023, co przy 3-procentowym wzroście PKB jest bardzo trudno wytłumaczalne. I moim zdaniem być może ze względu na brak czasu Komisja nie jest dobrym miejscem na jakąś pogłębioną analizę na ten temat, ale naprawdę resort finansów powinien poważnie zastanowić się, dlaczego realizacja budżetu, szczególnie jeżeli chodzi o dochody z VAT i CIT w 2024 r., mimo, powtórzę, korzystnych warunków makroekonomicznych, była tak słaba. Mam nadzieję, że być może coś usłyszę od kontrolerów NIK, którzy głębiej się temu przyglądali, ale zobaczymy.

W tej sytuacji, ponieważ pan przewodniczący prosił, żeby nie poruszać wątków politycznych, to już zostawię sprawę zmniejszenia luki vatowskiej, bo w świetle tego, że zabrakło 40 000 000 tys. zł dochodu z VAT, zmniejszenie o połowę luki vatowskiej brzmi dosyć kuriozalnie. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo.

Bardzo proszę przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli.

Dyrektor departamentu NIK Anna Wojcieszkiewicz:

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo posłowie, szanowni państwo. Raz jeszcze Anna Wojcieszkiewicz dyrektor Departamentu Budżetu i Finansów.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła wykonanie budżetu państwa w 2024 r. w części 77 – Podatki i inne wpłaty na rzecz budżetu państwa. Dochody budżetu państwa w tej części stanowiły ponad 99% przyjętych w znowelizowanej ustawie budżetowej. Scenariusz makroekonomiczny przyjęty przez Ministerstwo Finansów w ustawie budżetowej okazał się trafny. Wzrost gospodarczy napędzała konsumpcja prywatna, natomiast zbyt optymistyczny był plan dochodów przyjęty w pierwotnej ustawie budżetowej.

Dochody budżetu państwa były niższe o 56 500 000 tys. zł, czyli o blisko 10%, od planowanych w pierwotnej ustawie budżetowej. Dochody podatkowe stanowiły 99,3% zaplanowanych w ustawie o zmianie ustawy budżetowej na rok 2024. Na wykonanie poniżej zmienionego planu wpłynęło zrealizowanie niższych, niż zakładano, dochodów z podatku od towarów i usług o blisko 6 000 000 tys. zł, czyli o 2%, na skutek niższej niż oczekiwano dynamiki sprzedaży detalicznej. Pozostałe dochody podatkowe wykonano w wysokości tylko o 0,8% wyższej od zaplanowanej w zmienionej ustawie budżetowej. Na etapie projektowania ustawy budżetowej ministerstwo nie przewidziało realizowania przez przedsiębiorstwa niefinansowe niższych niż w 2023 r. wyników finansowych. W rezultacie tych słabszych wyników finansowych przedsiębiorstw niefinansowych drugi rok z rzędu obniżyły się w porównaniu do roku poprzedniego dochody z podatku dochodowego od osób prawnych. Wykonane dochody w kwocie 60 000 000 tys. zł były o 14% niższe od zaplanowanych w pierwotnej ustawie budżetowej.

Zrealizowane w 2024 r. dochody podatkowe były jednak o 9,7% wyższe w porównaniu do 2023 r. Złożyło się na to wyższe wykonanie dochodów z prawie wszystkich źródeł podatkowych. Najwięcej, o blisko 18%, wzrosły w stosunku do roku ubiegłego dochody z podatku od towarów i usług. W rezultacie ich udział w dochodach podatkowych wzrósł z nieco ponad 48% w 2023 r. do prawie 52% w 2024 r. Dynamiczny wzrost dochodów podatkowych obniżyły niższe niż w 2023 r. o 11% wpływy do budżetu państwa z podatku dochodowego od osób prawnych. Dochody z tego źródła były drugi rok z rzędu niższe niż w roku poprzednim. Najwyższa Izba Kontroli dokona oceny szczegółowych działań podejmowanych przez Ministra Finansów w zakresie gromadzenia dochodów z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych podczas kontroli planowej, która rozpocznie się w III kwartale tego roku.

Natomiast dochody niepodatkowe w części 77 zostały zrealizowane zgodnie z planem przyjętym w znowelizowanej ustawie budżetowej. Były one niższe od prognozowanych w pierwotnej ustawie budżetowej o 7 000 000 tys. zł, czyli o 36%, ponieważ w 2024 r. nie zrealizowano zaplanowanej wpłaty z zysku Narodowego Banku Polskiego za 2023 r. w wysokości 6 000 000 tys. zł. W prognozie uwzględniono plan tych dochodów, nie weryfikując, czy prognoza

z sierpnia 2023 r. była aktualna. Wykonane w 2024 r. dochody niepodatkowe były jednak wyższe o blisko 17% niż w 2023 r.

W 2024 r. wzrosły również efekty działania organów egzekucyjnych. Stan zaległości podatkowych na koniec 2024 r. wyniósł 103 000 000 tys. zł i uległ zmniejszeniu o blisko 4% w odniesieniu do stanu na koniec poprzedniego roku. Natomiast kwota zaległości podatkowych wyegzekwowana przez organy egzekucyjne wyniosła 7 300 000 tys. zł. Podobnie jak w roku poprzednim trzy czwarte stanowiły ponad pięcioletnie zaległości podatkowe. Szybciej były podejmowane działania windykacyjne. Średni czas liczony od daty, od której możliwe jest podjęcie działań windykacyjnych, do daty wystawienia upomnienia lub tytułu wykonawczego wyniósł 20 dni, podczas gdy w 2023 r. były to 24 dni. Z powodu bezskuteczności egzekucji organy egzekucyjne umorzyły w 2023 r. prowadzone postępowania egzekucyjne w stosunku do zaległości na kwotę 5 700 000 tys. zł, niższą o ponad 30% niż rok wcześniej.

Natomiast kwota należności podatkowych odpisanych w 2024 r. z tytułu przedawnienia była wyższa niż w latach 2022–2023. Z tego tytułu odpisano ponad 9 000 000 tys. zł zaległych podatków. W 2023 r. była to kwota 7 700 000 tys. zł. Podobnie jak w latach ubiegłych, główną przyczyną przedawnienia zobowiązań podatkowych była nieskuteczność postępowań egzekucyjnych prowadzonych wobec nich i brak możliwości zastosowania skutecznego środka egzekucyjnego, przerywającego bieg przedawnienia, z uwagi na brak majątku podlegającego egzekucji. Na wzrost w 2024 r. kwoty należności odpisanych z tytułu przedawnienia wpłynęło odpisanie zaległości wymagalnych wyłącznie z przedmiotu hipoteki lub zastawu skarbowego po zmianie stanowiska Ministerstwa Finansów. W związku z tą zmianą w 2024 r. w skali kraju w urzędach skarbowych uznano za przedawnione i odpisano 176,5 tys. należności na kwotę blisko 3 500 000 tys. zł. Stanowiło to ponad 38% kwoty odpisanej z tytułu przedawnienia ogółem w 2024 r.

Najwyższa Izba Kontroli zwraca tutaj uwagę, że od ponad dekady nie zostały zrealizowane zalecenia wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 października 2013 r., dotyczące kluczowego obszaru dla realizacji zobowiązań podatkowych, jakim jest przedawnienie zobowiązań podatkowych zabezpieczonych hipoteką lub zastawem skarbowym, i podkreśla tutaj pilną potrzebę zmiany tego przepisu. Ponadto chciałabym też poinformować, że izba dokona szczegółowej oceny działań podejmowanych przez Ministra Finansów w zakresie zarządzania zaległościami podatkowymi, również w kontroli planowej, która rozpocznie się w III kwartale tego roku.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie zaopiniowała sporządzone przez dysponenta części 77 sprawozdanie Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych w 2024 r., które zostało sporządzone prawidłowo, w oparciu o dane źródłowe. W wyniku kontroli wykonania dochodów budżetu państwa w 2024 r. w części 77, czyli podatki i inne wpłaty na rzecz budżetu państwa, stwierdzono następujące nieprawidłowości: sprawozdanie Rb-27 z wykonania planu dochodów za 2024 r. niejednolicie ilustrowało poziom wykonania prognozy dochodów, ponieważ nie zawierało poziomu prognozy dochodów w szczegółowości, w której było prezentowane na podstawie klasyfikacji budżetowej ich wykonanie, a ponadto na etapie nowelizacji ustawy budżetowej nie zaplanowano oddzielnie wpływów z podatku od wydobycia niektórych kopalin: miedzi, srebra, ropy naftowej i gazu ziemnego, czyli tak, jak gromadzone są i prezentowane dane o faktycznie uzyskanych dochodach z poszczególnych źródeł podatku od wydobycia niektórych kopalin w sprawozdaniu budżetowym Rb-27.

Było to konsekwencją zmiany w przepisach prawa i w klasyfikacji – utworzenia w klasyfikacji po stronie dochodów nowego paragrafu 160, który kumuluje te wszystkie wpływy, i odpowiednio rozdziałów do niego, co w ocenie Najwyższej Izby Kontroli pogorszyło przejrzystość systemu ewidencyjno-sprawozdawczego budżetu państwa.

Minister Finansów, wykonując zadania określone w art. 175 ustawy o finansach publicznych w zakresie nadzoru i kontroli, na bieżąco monitorował gromadzenie dochodów w części 77 oraz stopień realizacji zadań przez administrację skarbową w tym zakresie. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo.

Otwieram dyskusję.

Bardzo proszę, pan przewodniczący Marek Sowa.

Poseł Marek Sowa (KO):

Panie przewodniczący, pani minister, parę słów, bo wydaje mi się, że dobrze jest, jeżeli dane przedstawiamy w oparciu o jakiś jeden format. Przypomnę, że mówimy o dochodach budżetu państwa, które w tym ujęciu przyjętym przez Sejm w styczniu 2024 r. praktycznie niczym się nie różnią od tego budżetu, który został przyjęty przez Radę Ministrów we wrześniu 2023 r., jeśli chodzi o stronę dochodową.

Średnioroczna inflacja w ubiegłym roku wyniosła 3,6% i warto porównać, jak w stosunku do wykonania roku 2023 kształtowały się te wpływy. Podatek VAT wzrósł o 17,8%. Oczywiście z perspektywy czasu możemy powiedzieć, że zapisanie, że wzrost podatku VAT miał być na poziomie trzydziestu kilku procent, było po prostu jakimś absurdalnym pomysłem, zupełnie nierealnym. Podatek PIT wzrósł o 6,5%. Mam również wartości nominalne, ale myślę, że takie są lepsze. Podatek akcyzowy – również 6,5%. Faktycznie spadł podatek CIT, był niższy o 11%. Natomiast musimy brać pod uwagę, że zarówno podatek PIT, jak również podatek VAT wpływa zarówno do budżetu państwa, jak również do budżetu samorządów. Jeżeli skumulujemy te…

Poseł Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk (PiS):

VAT to chyba nie.

Poseł Marek Sowa (KO):

Podatek CIT i podatek PIT. Przepraszam. Podatek CIT i podatek PIT wpływa również do budżetu samorządów terytorialnych i do budżetu państwa. Jeżeli zsumujemy te dwie wartości, to w roku ubiegłym podatek PIT wzrósł o 35 mld zł, tj. o 24,3%, a podatek…

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Sumarycznie.

Poseł Marek Sowa (KO):

Proszę?

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Sumarycznie.

Poseł Marek Sowa (KO):

Sumaryczny, a podatek CIT był o 3 mld mniejszy – o 3,4%. Na podstawie tych danych można, i myślę, że warto, powiedzieć również, bo to jest bardzo kluczowa dana, że jest coś takiego jak rozliczenie podatkowe za ubiegły rok, prawda? Każdy z nas go składa, czy to podatek PIT, czy podatek CIT w przypadku firm. I czy to jest dopłata, czy tam mamy jakieś zwroty, jeżeli mamy nadpłatę. I w przypadku akurat podatku od firm, podatku CIT, to rozliczenie w stosunku do roku 2022, czyli tego, które wpłynęło w kwietniu 2023 r., w ubiegłym roku było 6,7 mld zł niższe, praktycznie o całą tę kwotę, jaką mamy, niższe wykonanie podatku. Powiedzmy sobie, bo tak niestety jest, że jeżeli mamy zablokowany wzrost PKB, nie mamy go w ogóle, mamy stagnację, to odbijanie się od tego poziomu po prostu nie następuje błyskawicznie w kolejnym roku, tylko potrzeba na to pewnego czasu. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo.

Nie widzę więcej zgłoszeń.

Czy pani minister, pan dyrektor?

Podsekretarz stanu w MF Hanna Majszczyk:

Pan dyrektor.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Bardzo proszę.

Zastępca dyrektora departamentu MF Mateusz Najsztub:

Tak, dzień dobry.

Chciałbym się odnieść w stosunku do tych nieprawidłowości po stronie NIK w zakresie planowania i chciałbym jeszcze raz podkreślić, co tak naprawdę stało za tą zmianą klasyfikacji budżetowej, ponieważ przed tą zmianą miało tak naprawdę miejsce rozdzielenie planowanych

wpływów dochodów w zależności od paragrafu, w zależności od rozdziału. To powodowało takie sytuacje, kiedy w przypadku chociażby dochodów z akcyzy mieliśmy rozbicie nie tylko na poszczególne kategorie produktowe, ale mieliśmy rozbicie także na poszczególne paragrafy, czyli źródło tych dochodów: czy to są źródła krajowe, unijne, zagraniczne itd.

W przypadku sytuacji, kiedy w Sejmie parlamentarzyści mają do czynienia z projektem ustawy budżetowej na dany rok, takiego rozbicia oni nie widzą. Widzą takie, które docelowo prezentowane jest obecnie w tym ujęciu klasyfikacyjnym, tak jak to robimy od zeszłego roku. Dzięki temu ta ustawa staje się tak naprawdę operacyjna – zmiany wprowadzane są tożsame w tym momencie z tym samym układem, jaki jest prezentowany w załączniku do projektu ustawy budżetowej. W związku z czym tak naprawdę posłowie…

Pytanie jest takie, czy do zadań posłów powinno należeć planowanie zmian w dochodach w rozbiciu na paragrafy, w przypadku akcyzy chociażby ze źródeł krajowych, zagranicznych itd. Pytanie, czy celem powinno być prezentowanie planowanych wartości w sposób zrozumiały i operacyjny, czy celem powinno być tak naprawdę jak najbardziej szczegółowe rozbijanie, kiedy, koniec końców, ze względu na dostępność wskaźników makroekonomicznych jesteśmy ograniczeni niestety tylko do niektórych kategorii.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo.

Bardzo proszę. Jeszcze uzupełnienie tej wypowiedzi?

Dyrektor Departamentu Polityki Makroekonomicznej Ministerstwa Finansów Tomasz Szałwiński:

Tomasz Szałwiński, Departament Polityki Makroekonomicznej Ministerstwa Finansów.

Chciałbym potwierdzić to, co pan poseł Sowa mówił o dochodach z PIT i CIT. Tak naprawdę w kontekście reformy dochodów samorządowych i podziału strumienia, głównie PIT, ale też CIT, trzeba analizować jeszcze, biorąc pod uwagę czynniki makroekonomiczne, jakie miały miejsce w 2024 r., całościowe wpływy z PIT i CIT. Nie tylko sam budżet państwa, tylko 100% wpływów, jakie otrzymuje fiskus. Później te dochody są dzielone pomiędzy budżet państwa i samorządy. To mocno uległo zmianie i dlatego taka analiza makroekonomiczna wpływów w kontekście wskaźników makroekonomicznych, czy prawdziwy… To znaczy, prawdziwy – obraz sytuacji wpływów budżetowych. Są zaprezentowane właśnie… Poświęciliśmy temu sprawozdaniu kilka stron, zarówno w zakresie PIT, jak i CIT, i te wartości ogółem wpływów z PIT i CIT są prezentowane. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo.

Bardzo proszę, jeszcze przedstawiciel NIK. Przepraszam, że nie pamiętam nazwiska. Bardzo proszę.

Dyrektor departamentu NIK Anna Wojcieszkiewicz:

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, chciałabym przez chwilkę odnieść się tylko do komentarza panów dyrektorów. Anna Wojcieszkiewicz, dyrektor Departamentu Budżetu i Finansów.

To, o czym państwo mówicie, było przedmiotem zastrzeżeń złożonych przez Ministra Finansów i było też przedmiotem rozstrzygnięcia Kolegium Najwyższej Izby Kontroli. Ale powiem tylko króciutko, że klasyfikacja paragrafowa jest wyrazem przejrzystości budżetu państwa, zasady przejrzystości finansów publicznych. W dobie narzędzi informatycznych, jakie mamy obecnie, nie jest problemem odpowiednie dostosowanie do tego, w jakiej szczegółowości oglądamy te dane. Natomiast jest różnica, jakie działania podejmujemy do akcyzy na rynku krajowym, a jakie na rynku zagranicznym. To powinno być transparentne, widoczne dla wszystkich, również dla opinii publicznej i dla państwa posłów. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo za tę uwagę.

Nie widzę więcej zgłoszeń.

Przechodzimy zatem do kolejnego punktu. Sprawozdanie z wykonania dochodów budżetu środków europejskich.

Bardzo proszę, kto, pani minister?

Podsekretarz stanu w MF Hanna Majszczyk:

Poproszę panią dyrektor Jaworską.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Bardzo proszę, pani dyrektor.

Dyrektor Departamentu Instytucji Płatniczej Ministerstwa Finansów Dorota Jaworska:

Dorota Jaworska, Departament Instytucji Płatniczej, Ministerstwo Finansów.

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo. W ustawie budżetowej na rok 2024 w części 87 – Dochody budżetu środków europejskich…

Poseł Zofia Czernow (KO):

Głośniej.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Bardzo proszę do mikrofonu, jeśli mogę prosić.

Dyrektor departamentu MF Dorota Jaworska:

Proszę bardzo. Zaplanowane zostały dochody w łącznej wysokości 88 151 660 tys. zł. Zrealizowane dochody budżetu środków europejskich w łącznej wysokości 53 749 093 tys. zł, co stanowi 61% planu ujętego w ustawie budżetowej. Osiągnięte dochody związane były z realizacją zadań oraz rozliczeniami płatności w programach perspektywy finansowej 2014–2020 i były one w wysokości 7 024 547 tys. zł, co stanowi 66% planu, perspektywy finansowej 2021–2027 w łącznej wysokości 16 179 430 tys. zł, czyli 131,8% planu, Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2014–2021 w wysokości 189 870 tys. zł, czyli 42,5% planu, Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2014–2021 w wysokości 247 341 tys. zł, czyli 53,7% planu, wspólnej polityki rolnej w wysokości 20 558 402 tys. zł, czyli ponad 83% planu, perspektywy finansowej 2007–2013 w łącznej wysokości 2285 tys. zł oraz Instrumentu na Rzecz Odbudowy i Zwiększenia Odporności w części grantowej w wysokości 9 547 217 tys. zł, czyli 25,7% planu.

Wyższe dochody zostały zrealizowane przede wszystkim w programach regionalnych perspektywy finansowej 2021–2027. Były to m.in.: programy dla Kujaw i Pomorza, Dolnego Śląska czy województwa świętokrzyskiego. Niższe wykonanie dochodów budżetu środków europejskich dla perspektywy finansowej 2014–2020 było związane z wydłużeniem przez Komisję Europejską okresu rozliczenia końcowego programów. Obecny termin na wysłanie ostatecznego wniosku o płatność dla programów tej perspektywy upływa w dniu 31 lipca bieżącego roku, a termin na złożenie dokumentów zamknięcia to 15 lutego 2026 r.

Niższe dochody w porównaniu do planu, które zostały zrealizowane również w KPO w części grantowej. Wynikało to przede wszystkim z dwuletniego opóźnienia w realizacji KPO. W 2024 r. odpowiednie instytucje zintensyfikowały pracę nad uruchamianiem kolejnych inwestycji finansowanych z tego instrumentu, przeprowadzaniem naborów dla ostatecznych odbiorców wsparcia i grantobiorców, co przełożyło się na zdecydowany wzrost kontraktacji. Nie bez wpływu również na pewne zmiany w realizowanych inwestycjach były dwie rewizje KPO: pierwsza z 8 grudnia 2023 r., a druga z lipca 2024 r. Dochody uzyskane w perspektywie finansowej 2007–2013 były związane z ostatecznymi rozliczeniami jednego z projektów jeszcze z programu dla rozwoju Polski Wschodniej. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo.

Bardzo proszę o przedstawienie koreferatu pana przewodniczącego Marka Sowę. Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Marek Sowa (KO):

Panie przewodniczący, pani minister, faktycznie, jeśli popatrzymy na dane statystyczne, to jest to procent, który nie zadawala, podobnie zresztą jak kwota, która jest. Generalnie odniósłbym się tylko w swoim koreferacie do przyczyn tego, dlaczego taka, a nie inna jest sytuacja, z czym jest związana. W przypadku programów regionalnych, tu jak gdyby zagrożenia nie ma, bo to jest przesunięcie na rok 2025. Wiadomo, że do końca lipca jest ostateczny termin przekazania rozliczenia programów regionalnych i operacyjnych programów krajowych. Doświadczenie też pokazuje, że trzeba mieć pewną rezerwę, po to, żeby rozliczyć 100%

środków. W związku z powyższym to jest jakieś, powiedzmy, przesunięcie *stricte* techniczne, które daje bufor bezpieczeństwa, że będziemy mogli te wszystkie fundusze, które zakontraktowaliśmy, wykorzystać. Program „Nowa perspektywa" to też są środki bardzo niewielkie, natomiast zwróciłbym uwagę na KPO, bo – jak państwo wiecie – ten program był zablokowany, tzn. decyzją polityczną całkowicie zablokowany, a jednak w budżecie było 37 mld zł, to jest ok. 36% całego programu. Bo mówimy tutaj wyłącznie o części grantowej.

To, co warte chyba podkreślenia, to, że mamy trochę taką podwójną sytuację, z jednej strony w budżecie środków europejskich mamy to, co płacimy beneficjentom za realizację zadań, rozliczanie, natomiast wpływy z Komisji Europejskiej trochę są księgowane po realizacji reform. I te środki finansowe, które wpłynęły do Polski – nie do budżetu środków europejskich, ale wpłynęły do Polski – na sfinansowanie tych wszystkich zadań, to było 7 mld 300 mln euro, czyli pewnie ponad 31 mld zł. Te środki są pewnie w tzw. depozycie, czy na rachunku konsolidacyjnym, 5 mld 61 mln euro na koniec roku, i one po prostu są, są gwarantem, że wszystkie zadania realizowane z KPO będą po prostu miały swoje finansowanie.

I to, co też, myślę, może nie tyle nas uspokoi, bo uważam, że my będziemy mieli problem z rozliczeniem do ostatniego dnia, do 31 grudnia 2026 r., bo nie jest tak łatwo w pięcioletnim okresie nadrobić dwa lata nieróbstwa… Po prostu czasami to jest wręcz niemożliwe. My mamy ten okres skrócony na realizację o 40%, natomiast dziś wygląda na to, że mamy zakontraktowanych 117 mld zł. Na stronie KPO codziennie aktualizuje się ta liczba, to jest 750 tys. podpisanych umów. Jeszcze, tak jak powiedziałem, pewnie zdecydowanie za mało, bo ten czas tutaj jest naprawdę bardzo długi. Pewnie będzie spore przesunięcie tych środków na obronność, więc pojawią nam się też duże liczby, które dadzą pewien bufor bezpieczeństwa, zwłaszcza z tej części pożyczkowej na rozliczenie tego funduszu. Natomiast tutaj będzie walka trwała, bo wiemy, że są też problemy z wykonaniem konkretnych zamówień za środki finansowane z KPO, bo ten czas na realizację zamówienia czy wykonanie zadania inwestycyjnego czasami jest już po prostu krótki. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo.

Bardzo proszę przedstawiciela NIK o wystąpienie.

P.o. wicedyrektora departamentu NIK Anna Rybczyńska:

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Anna Rybczyńska pełniąca obowiązki wicedyrektora Departamentu Budżetu i Finansów.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła wykonanie budżetu państwa w 2024 r. w części 87 – Dochody budżetu środków europejskich…

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Czy mogę prosić o to, żeby bliżej mikrofonu pani mówiła? Bo kiepsko słyszymy.

P.o. wicedyrektora departamentu NIK Anna Rybczyńska:

Dobrze.

Zasilanie rachunków bankowych Banku Gospodarstwa Krajowego do obsługi płatności odbywało się w ustalonych terminach i wysokościach. Minister Finansów zapewnił środki na bieżącą realizację płatności z budżetu środków Europejskich. Stany środków na rachunkach do obsługi płatności środków były monitorowane, a zlecenia płatności realizowane prawidłowo.

Sprawozdanie roczne z wykonania planu dochodów budżetu środków europejskich w części 87 sporządzono terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. Najwyższa Izba Kontroli zwróciła uwagę na nieuwzględnienie przy określaniu wyniku finansowego budżetu środków europejskich w 2024 r. zwrotów płatności dokonanych w latach 2010–2023, które wpłynęły na rachunki do obsługi płatności w roku 2024 w wysokości prawie 1 100 000 tys. zł, co skutkowało zaniżeniem wyniku finansowego budżetu środków europejskich o tę kwotę. Na to NIK zwraca uwagę już od lat. W latach poprzednich również.

Najwyższa Izba Kontroli, nie kwestionując przyjętej procedury przeznaczania środków, które wpłynęły z Komisji Europejskiej do Polski na dochody budżetu środków europejskich, zwróciła także uwagę, że przyjęty sposób zarządzania środkami budżetu środków europejskich na realizację Krajowego Planu Odbudowy nie sprzyja przejrzystości i powoduje,

iż sprawozdania nie odzwierciedlają pełnego obrazu pozyskanych i wydatkowanych środków w ramach tego instrumentu. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo.

Otwieram dyskusję.

Bardzo proszę, pan przewodniczący Henryk Kowalczyk.

Poseł Henryk Kowalczyk (PiS):

Dziękuję bardzo.

Tylko tak w drodze zauważenia i komentarza do koreferenta, do pana przewodniczącego Sowy, który stwierdził, że będzie bardzo trudno rozliczyć wszystkie środki do końca 2026 r., dlatego że było dwa lata nieróbstwa, ale z drugiej strony przyznał szczerze, że KPO był zablokowany decyzją polityczną. Tak, to jest nagrane, więc rzeczywiście mamy to. Faktycznie, zgadzam się tutaj, panie przewodniczący, decyzją polityczną Komisja Europejska – nie wiem na czyj wniosek, pewnie płynący z…

Poseł Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk (PiS):

Mogę powiedzieć, że na wniosek Europejskiej Partii Ludowej.

Poseł Henryk Kowalczyk (PiS):

Ano właśnie. Ale nie dociekam. Natomiast blokowała środki finansowe KPO dla rządu Prawa i Sprawiedliwości decyzją polityczną – faktycznie, zgadzam się z tym – więc trudno mówić, że były dwa lata nieróbstwa. Natomiast mimo tego, że środki z KPO były zablokowane – słyszeliśmy o tym, że trzeba zagłodzić Polskę – to i tak przez te dwa lata nie próżnowaliśmy. Oczywiście nie pamiętam wszystkich wydatków, ale na przykład w ramach ministerstwa rolnictwa realizowane były 4 segmenty, m.in. w ramach KPO była realizowana wymiana pokryć dachowych, podpisano ponad 100 tys. umów, zrealizowano, wydano, rozliczono. To, co byliśmy w stanie robić, to robiliśmy, ale oczywiście decyzji politycznej Unii Europejskiej trudno się było przeciwstawić. To tak dla wyjaśnienia.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Możemy się spierać, czyja to była decyzja, czy nasza własna…

Poseł Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk (PiS):

Panie przewodniczący, niech pan się nie spiera.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

To znaczy, wasza czy Komisji Europejskiej. Pozostajemy przy swoich opiniach i na ten temat teraz już nie dyskutujemy. Dziękuję bardzo.

Przechodzimy do kolejnego punktu, część budżetowa 81 – Rezerwa ogólna, wydatki w ramach tej rezerwy, i część budżetowa 83 – Rezerwy celowe w zakresie pozycji: 16, 19, 31, 36, 40, 44, 46, 56, 57, 61 i 71.

Bardzo proszę, pani minister.

Podsekretarz stanu w MF Hanna Majszczyk:

Dziękuję bardzo.

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, jeżeli chodzi o rezerwę celową, część 81 została zaplanowana w kwocie 649 022 tys. zł i została rozdysponowana w 87%, w kwocie 562 196 tys. zł. Zgodnie z obowiązującymi przepisami rezerwą ogólną dysponuje Rada Ministrów, a także prezes Rady Ministrów, jeśli finansowanie bądź dofinansowanie zadania nie przekracza kwoty 10 000 tys. zł, oraz minister finansów do kwoty 2000 tys. zł. W roku 2024 dokonano podziału tej rezerwy ogólnej. Jako efekt tego podziału wydane zostały przez prezesa Rady Ministrów zarządzenia na kwotę 62 196 tys. zł, a przez Radę Ministrów zostały wydane uchwały na kwotę 500 000 tys. zł. Minister finansów nie wydał żadnej decyzji w zakresie uruchomienia środków z rezerwy ogólnej. Szczegółowe przeznaczenie środków z rezerwy zostało Wysokiej Komisji zaprezentowane w materiałach przesłanych odrębnie, gdzie są wymienione wszelkie rozdysponowania tej rezerwy.

Jeżeli chodzi o część 83 i rezerwy wskazane przez pana przewodniczącego, to rezerwa z pozycji 16 na zobowiązania wymagalne Skarbu Państwa została zaplanowana w kwocie

1 400 000 tys. zł. Środki z tej rezerwy zostały rozdysponowane w kwocie 806 210 tys. zł, czyli 58%, i zostały one przeznaczone głównie na uregulowanie zobowiązań wymagalnych Skarbu Państwa z tytułu wydatków związanych z finansowaniem ustawowych uprawnień do bezpłatnych lub ulgowych przejazdów w ramach krajowych pasażerskich przewozów autobusowych w wysokości 220 130 tys. zł, na wypłatę należności wynikających z ugód, zgód i wyroków sądowych w kwocie 63 643 tys. zł, na sfinansowanie kosztów ponoszonych przez komórki organizacyjne Ministerstwa Finansów oraz jednostki podległe ministrowi finansów, m.in. z tytułu zwrotu kosztów postępowania sądowego, egzekucyjnego, opłat komorniczych, wpisów sądowych od skarg kasacyjnych itp. na kwotę 30 265 tys. zł. Ponadto w wyniku zmiany przeznaczenia środków rezerwy przeznaczono na realizację programów, o których mowa w ustawie o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz niektórych innych ustaw dotyczących dofinansowania wynagrodzeń oraz kosztów składek od tych wynagrodzeń pracowników jednostek pomocy społecznej, a także wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, kwotę 362 987 tys. zł.

Rezerwa z pozycji 19 przeznaczona została na zmiany organizacyjne i nowe zadania, w tym na skutki przechodzące z lat poprzednich. Została ona zaplanowana w wysokości 5305 tys. zł, a rozdysponowana w 61%, tj. w kwocie 3236 tys. zł. Środki te zostały przekazane do dysponentów na realizację zadań wynikających z przyjętych przez Radę Ministrów uchwał w sprawie częściowego podziału rezerwy celowej na zwiększenia wynagrodzeń, w tym skutków przechodzących z roku 2023, wynikających ze zmian organizacyjnych i nowych zadań w państwowych jednostkach budżetowych. Środki z tej rezerwy zostały przekierowane m.in. do: Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, Ministerstwa Sportu i Turystyki, Ministerstwa Klimatu i Środowiska, Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim, Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu, Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach oraz Urzędu do Spraw Cudzoziemców.

Rezerwa z pozycji 31, tj. rezerwa na wdrożenie planu współpracy rozwojowej w 2024 r., została zaplanowana w kwocie 34 188 tys. zł. Rozdysponowana została w 100% na realizację projektów pomocy rozwojowej wdrażanych przez organ administracji rządowej do następujących części budżetowych: dla części – Szkolnictwo wyższe i nauka w kwocie 19 074 tys. zł, części – Obrona narodowa – 525 tys. zł, części – Rozwój regionalny – 3834 tys. zł, części – Sprawy wewnętrzne – 7943 tys. zł, części – Sprawy zagraniczne – 1529 tys. zł, dla Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – 530 tys. zł, województwo małopolskie – 753 tys. zł.

Rezerwa z pozycji 36 na finansowanie instrumentów i programów międzynarodowych instytucji finansowych, w tym Europejskiego Banku Inwestycyjnego, Międzynarodowego Funduszu Walutowego oraz Banku Rozwoju Rady Europy, zaplanowana została w kwocie 150 500 tys. zł. Rozdysponowanie tej rezerwy nastąpiło w kwocie 140 440 tys. zł, tj. na poziomie 93,3%, z przeznaczeniem na wpłatę do Funduszu na Rzecz Ukrainy zarządzanego przez Europejski Bank Inwestycyjny – 108 127 tys. zł, na rzecz inicjatywy Międzynarodowego Funduszu Walutowego, udzielającego wsparcia finansowego krajom o niskim dochodzie – 20 000 tys. zł, wpłatę do funduszu powierniczego Międzynarodowego Funduszu Walutowego, którego zadaniem jest udzielenie pomocy technicznej, m.in. w celu wsparcia władz Ukrainy w łagodzeniu skutków wojny dla gospodarki – 8000 tys. zł oraz na sfinansowanie wpłaty do specjalnego funduszu powierniczego w Banku Rozwoju Rady Europy, który dedykowany jest m.in. wspieraniu działalności banków w Ukrainie – 4313 tys. zł.

Rezerwa w pozycji 40 na odbudowę dochodów budżetu państwa oraz na zadania związane z funkcjonowaniem systemu finansów publicznych została zaplanowana w kwocie 773 323 tys. zł, rozdysponowana w kwocie 540 377 tys. zł, tj. na poziomie 70%, z przeznaczeniem m.in. na dotację podmiotową dla spółki celowej Aplikacje Krytyczne w wysokości 170 335 tys. zł, sfinansowanie dotacji na spłatę odsetek przez Ukrainę i sfinansowanie kosztów administracyjnych przez Unię Europejską w związku ze wsparciem w ramach instrumentu pomocy makrofinansowej Unii Europejskiej – 112 131 tys. zł, na realizację zadań jednostek KAS – 71 730 tys. zł, na wydatki związane ze sfinansowaniem zadań i projektów związanych z odbudową dochodów budżetu państwa, funkcjonowaniem systemu finansów publicznych oraz implementacją zmian w przepisach prawa w wysokości 58 986 tys. zł.

Rezerwa z pozycji 44 na dofinansowanie realizacji niektórych zadań kontynuowanych została zaplanowana w wysokości 1 475 413 tys. zł i rozdysponowana. W wyniku nowelizacji

zmniejszona została do kwoty 946 103 tys. zł, a rozdysponowana w kwocie 829 409 tys. zł, tj. na poziomie 88%, z przeznaczeniem środków zaplanowanych m.in. na: kontynuację zadań związanych z działaniem organów podatkowych, kontrolnych i egzekucyjnych Krajowej Administracji Skarbowej w wysokości 91 149 tys. zł, na realizację przez Zakład Emerytalno-Rentowy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji zadań wynikających z ustawy o ochotniczych strażach pożarnych oraz ustawy o bezpieczeństwie i ratownictwie w górach, na zorganizowanych terenach narciarskich w zakresie kontynuacji finansowania wypłaty i obsługi wypłaty świadczenia ratowniczego – 81 200 tys. zł, na realizację inwestycji „Budowa siedziby ambasady Rzeczypospolitej Polskiej w Republice Białorusi" – 77 548 tys. zł oraz na realizację inwestycji pod nazwą „Budowa nowej siedziby ambasady Rzeczypospolitej Polskiej w Republice Federalnej Niemiec" w wysokości 68 948 tys. zł.

Rezerwa z pozycji 46 na wspieranie zwalczania przemytu i podrabiania wyrobów tytoniowych została zaplanowana w wysokości 8300 tys. zł, rozdysponowana w wysokości 8058 tys. zł, tj. 97% planu. Na rzecz Służb Celno-Skarbowych – 3837 tys. zł, Policji – 3164 tys. zł oraz Straży Granicznej – 1057 tys. zł.

Rezerwa w pozycji 56 na zmiany systemowe i niektóre zmiany organizacyjne, w tym nowe zadania, została zaplanowana w wysokości 3 969 399 tys. zł. W wyniku nowelizacji została obniżona do kwoty 2 057 686 tys. zł, a rozdysponowana w kwocie 1 401 064 tys. zł, czyli na poziomie 68%, z przeznaczeniem głównie na finansowanie pomocy publicznej, udzielanie w formie dotacji przedsiębiorstwom realizującym projekty inwestycyjne o znaczeniu strategicznym dla przejścia na gospodarkę o zerowej emisji netto – 500 000 tys. zł, częściowe sfinansowanie wydatków związanych z podniesieniem poziomu uposażeń od 1 maja 2024 r. w Policji oraz Straży Granicznej na stanowisku kursant oraz w Państwowej Straży Pożarnej na stanowisku służbowym stażysta – 36 237 tys. zł, na sfinansowanie zadań ministra przemysłu, związanych z pracami organizacyjnymi w związku z utworzeniem Ministerstwa Przemysłu, w kwocie 23 249 tys. zł. Ponadto dokonano zmiany przeznaczenia środków tej rezerwy, z przeznaczeniem na sfinansowanie dotacji celowych, o których mowa w ustawie o radiofonii i telewizji dla Telewizji Polskiej w likwidacji oraz Polskiego Radia, w kwocie 550 000 tys. zł, dla Straży Granicznej na modernizację zabezpieczenia granicy państwowej na odcinku lądowym granicy z Republiką Białorusi – 180 000 tys. zł.

Rezerwa w pozycji 57 na wypłatę do Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 została zaplanowana w wysokości 12 000 000 tys. zł. Środki z tej rezerwy zostały wykonane w 100% zgodnie z zaplanowanym celem i wpłatą do funduszu COVID-19.

Rezerwa z pozycji 61 na wypłatę do Funduszu Pomocy została zaplanowana w wysokości 500 000 tys. zł. Środki rezerwy rozdysponowano w pełnej wysokości, w 100%.

Rezerwa w pozycji 71 na realizację zadań wynikających z ustawy o dodatku osłonowym została zaplanowana w wysokości 1 430 000 tys. zł. Środki rezerwy zostały rozdysponowane w wysokości 679 293 tys. zł, czyli na poziomie 47,5%, i przekazane do budżetu wojewodów z przeznaczeniem na wypłatę dodatku osłonowego dla uprawnionych gospodarstw domowych na podstawie ustawy o dodatku osłonowym. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo, pani minister.

Bardzo proszę o przedstawienie koreferatu panią poseł, panią przewodniczącą Zofię Czernow. Bardzo proszę.

Poseł Zofia Czernow (KO):

Dziękuję bardzo.

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, pani minister bardzo szczegółowo przedstawiła poszczególne części rezerwy. W związku z tym bardziej ogólnie odniosę się, bo chyba wszyscy już mamy pełną wiedzę na ten temat.

Rozpocznę od rezerwy ogólnej. Rezerwa ogólna została zaplanowana na niskim stosunkowo poziomie, w wysokości prawie 650 000 tys. zł, jednak nie została w całości rozdysponowana według załączników, które otrzymaliśmy. Widać dużą oszczędność i rozwagę przy dysponowaniu rezerwą ogólną. Wiemy wszyscy, że ona do końca musi być… Muszą być środki w rezerwie, bo taki jest cel, na nieprzewidziane wydatki. Częścią tej rezerwy dysponował prezes Rady Ministrów, w wysokości 62 000 tys. zł, natomiast pozostała kwota, 500 000 tys. zł, została

wykorzystana na ważne cele trudne do przewidzenia. Chcę zwrócić uwagę na tę kwestię, 250 000 tys. zł to jest dotacja celowa dla Telewizji Polskiej w likwidacji oraz Polskiego Radia, następnie 220 000 tys. zł to jest kwota, która została przeznaczona w okresie zmniejszonych wpływów do Krajowego Funduszu Drogowego, w związku z wdrożeniem procedury umożliwiającej zaprzestanie stosowania opłat za przejazd autostradą A1 oraz mniejsze kwoty związane z doposażeniem nowoczesnego sprzętu do Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

Nie wnoszę uwag, wręcz proponuję czy wnioskuję do Wysokiej Komisji o pozytywne zaopiniowanie rozdysponowania rezerwy ogólnej. Na zakończenie roku pozostało niewykorzystanych 86 826 tys. zł, która nie została rozdysponowana, a była, można było z niej skorzystać, gdyby coś się takiego wydarzyło.

I rezerwy celowe. Rezerwy celowe to jest bardzo duża kwota po zmianach, bo w międzyczasie było tworzone zmniejszanie rezerwy oraz utworzenie nowych rezerw. Wysokość rezerw wyniosła 65 917 681 tys. zł, z tego rozdysponowano prawie 80%, czyli 52 063 355 tys. zł, a więc pozostało nierozdysponowane 14 000 000 tys. zł. Zwrócę uwagę na niektóre rezerwy, szczególnie te pozycje, które są najwyższe i które każdego roku budzą wątpliwości, ale też można wiele zadań z tych rezerw zrealizować, oczywiście w odpowiednim… Jeżeli one związane są tematycznie. Szczególnie chcę zwrócić uwagę na rezerwę na realizację projektów współfinansowanych z udziałem środków z budżetu Unii Europejskiej – 8 839 463 tys. zł. I tutaj ok. 50% tej kwoty zostało rozdysponowane, natomiast duże oszczędności właśnie w tej pozycji 8 powstały na skutek, jak powiedziałam, takiego bardzo gospodarskiego podejścia i dysponowania tymi rezerwami.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo.

Poseł Zofia Czernow (KO):

Jeszcze nie skończyłam – sekundę, panie przewodniczący.

Chcę również zwrócić uwagę na zobowiązania wymagalne. Mianowicie również ta rezerwa nie została wykorzystana. Rozdysponowano 57,6%. Ale ponieważ dzisiaj na podkomisji stałej do kontroli realizacji budżetu dyskutowano o funduszach celowych, o tym, co dalej z tymi funduszami, to chcę zwrócić uwagę, że z rezerwy ogólnej przekazano 12 000 000 tys. zł na fundusz COVID-19, a więc ta ogromna kwota, która dzisiaj budziła takie emocje na podkomisji. Tutaj widać te przepływy między budżetem państwa a funduszami celowymi, które bez budżetu państwa nie miałyby w ogóle możliwości funkcjonowania. To jest ważna sprawa, bo dzisiaj o tym było dużo mowy, a to jest ta kwestia tutaj wyraźnie zaznaczona i warto o tym pamiętać.

Ostatnia sprawa, o której chcę powiedzieć, to jest, po pierwsze, rezerwa na zmiany systemowe i niektóre zmiany organizacyjne, bo to jest też rezerwa, która jest często kwestionowana, a tutaj nie została wykorzystana. Widać dużą oszczędność. Ostatnia kwestia, na którą chcę zwrócić uwagę, czyli na rezerwę na usuwanie skutków powodzi. Pamiętamy, ile o tym było mowy na posiedzeniu Sejmu. Chcę podkreślić, że wszystkie zadania pilne, wypłaty odszkodowań, realizacja różnych zadań inwestycyjnych, które umożliwiały kontynuację czy wznowienie działalności niektórych placówek publicznych, wszystko to zostało sfinansowane z tej rezerwy. Nie została ona w pełni rozdysponowana, bowiem było 4 000 000 tys. zł ze względu na to, że niektóre zadania nie zostały jeszcze zakończone, a więc te informacje, że brakowało pieniędzy, wyraźnie tutaj ta rezerwa pokazuje, że to tak nie było, bo liczby mówią o czym innym.

Podsumowując, oceniam pozytywnie rozdysponowanie rezerwy ogólnej i rezerw celowych. Dziękuję za uwagę.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo.

Proszę przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli o przedstawienie wyników kontroli w tej części.

Dyrektor departamentu NIK Anna Wojcieszkiewicz:

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, wyniki przedstawi pani Anna Rybczyńska, wicedyrektor nadzorujący te dwie części.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję.

Bardzo proszę, pani dyrektor.

P.o. wicedyrektora departamentu NIK Anna Rybczyńska:

Dziękuję bardzo.

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, w ocenie Najwyższej Izby Kontroli w 2024 r. środki rezerwy ogólnej budżetu państwa co do zasady rozdysponowano zgodnie z obowiązującymi przepisami. Z ustaleń kontroli przeprowadzonych w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów wynika, że w 10 z 13 spraw objętych szczegółowym badaniem prezes Rady Ministrów przyznał 5 dysponentom łączną kwotę 20 000 tys. zł na zadania, które nie miały charakteru nagłych, niemożliwych do przewidzenia, a wymagających niezwłocznego wsparcia. Środki te przyznano m.in. na: realizację obchodów 80. rocznicy bitwy o Monte Cassino, zakup autobusu szkolnego, zakup samochodów ratowniczo-gaśniczych czy zakup ambulansu dla zespołu ratownictwa medycznego. NIK, nie odnosząc się do celowości powyższych zadań, zauważa, że ww. wydatki mogły i powinny zostać zaplanowane z wyprzedzeniem na etapie prac nad projektem ustawy budżetowej w częściach budżetowych właściwych dysponentów lub w rezerwach celowych.

Ponadto NIK stwierdziła, że Rada Ministrów rozdysponowała z rezerwy ogólnej łącznie 30 000 tys. zł dla Agencji Wywiadu i Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, choć w ustawie budżetowej na rok 2024 w rezerwie celowej w pozycji 44 dofinansowanie realizacji niektórych zadań, i kontynuowanych, zabezpieczono środki na wydatki obu wskazanych agencji. Ponadto w ocenie Najwyższej Izby Kontroli rekompensaty, odszkodowania wypłacone przez wojewodę podlaskiego za zawieszenie ruchu na przejściach granicznych w województwie podlaskim, wprowadzenie stanu wyjątkowego na obszarze części tego województwa i czasowy zakaz przebywania na terenie gmin przygranicznych województwa podlaskiego, na które prezes Rady Ministrów rozdysponował blisko 18 000 tys. zł z rezerwy ogólnej, jako zobowiązania wymagalne Skarbu Państwa wynikające z ostatecznych decyzji administracyjnych wydanych na podstawie ustaw powinny zostać sfinansowane z zaplanowanej w ustawie budżetowej na 2024 r. rezerwy celowej pozycja 16 – Zobowiązania wymagalne Skarbu Państwa.

W wyniku kontroli w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów NIK stwierdziła także, że choć Rada Ministrów mogła dysponować rezerwą ogólną przewidzianą na rok 2024 z rozpoczęciem roku budżetowego, to uczyniła to już w 2023 r. uchwałą nr 249 z 19 grudnia, przyznając środki dla Ministra Infrastruktury na pokrycie zmniejszonych wpływów do Krajowego Funduszu Drogowego w związku z zaprzestaniem stosowania w 2024 r. opłat za przejazd autostradą A1 na odcinku Gdańsk–Toruń od niektórych pojazdów, tj. z takim przeznaczeniem, na które nie mogła być udzielona dotacja z budżetu państwa w myśl przepisów ustawy o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym. Najwyższa Izba Kontroli ustaliła także, że w każdej z 24 badanych spraw, w których rozpatrywano wnioski dysponentów części budżetowych oraz dysponowanie rezerwy ogólnej, nierzetelnie przygotowano dla prezesa Rady Ministrów materiały, na podstawie których podejmował on decyzje.

A teraz w zakresie części 83 – Rezerwy celowe. Z 11 omawianych dzisiaj pozycji rezerw nieprawidłowości lub uwagi odnoszące się do ich planowania, celowości występowania lub wykorzystania przyznanych już środków dotyczyły 5 pozycji. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły opóźnień w blokowaniu niewykorzystanych środków z pozycji 40 – tutaj to by miało miejsce w części 19 – niedokonania blokady nadmiarowych środków z pozycji 44 w części 64 czy też przeznaczenia przez wojewodę opolskiego środków pochodzących z pozycji 19 na inny cel niż określony w uchwale Rady Ministrów oraz w sprawie przyznania tych środków, jak i decyzji ministra finansów.

Kolejny przykład to już wspomniana dzisiaj pozycja 57, z której przekazano środki w kwocie 12 000 000 tys. zł do dysponenta części 19 celem wpłaty do Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 mimo iż, jak już dzisiaj też wspomniałam, nie były one niezbędne zdaniem NIK do bieżącego zarządzania płynnością tego funduszu w 2024 r., jak i na początku 2025 r.

Uwagi NIK do planowania środków w rezerwach celowych dotyczyły trzech pozycji. Dotyczyło to zaplanowania przez ministra finansów pozycji 40 – środków w kwocie blisko 163 000 tys. zł na dotację podmiotową dla spółki celowej Aplikacje Krytyczne – zamiast

w części 19, mimo że na etapie opracowania projektu budżetu państwa potrzeby spółki w zakresie dofinansowania i bieżącej działalności były znane i ocenione przez ministra finansów jako racjonalne. Ponadto, podobnie jak w latach poprzednich, w budżecie państwa zaplanowano rezerwy celowe o bardzo ogólnych tytułach, bez wskazania konkretnego celu przeznaczenia, zaplanowanych w nich środków i przedstawienia kalkulacji potwierdzającej rzetelne zaplanowanie tych środków. NIK zakwalifikowała jako takowe dwie z omawianych dziś pozycji, a mianowicie pozycję 44 – Dofinansowanie realizacji niektórych zadań kontynuowanych i pozycję 56 – Rezerwa na zmiany systemowe i niektóre zmiany organizacyjne, w tym nowe zadania. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo.

Otwieram dyskusję. Nie widzę zgłoszeń, wobec tego zamykam rozpatrywanie tej części, mówimy o części budżetowej 81 i części budżetowej 83.

Przechodzimy do kolejnej części, części 85 – Budżety wojewodów ogółem w zakresie działów 756 – Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem; dochody i wydatki, oraz działu 758 – Różne rozliczenia; dochody i wydatki, wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych.

Bardzo proszę przedstawiciela ministra finansów. Bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w MF Hanna Majszczyk:

Pani dyrektor Aneta Cieloch.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Bardzo proszę, pani dyrektor.

Dyrektor Departamentu Finansowania Sfery Budżetowej Ministerstwa Finansów Aneta Cieloch:

Dziękuję bardzo. Aneta Cieloch, dyrektor Departamentu Finansowania Sfery Budżetowej w Ministerstwie Finansów.

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, w zakresie części 85 – Budżety wojewodów, dział 756, dochody w ramach tego działu nie były planowane, natomiast zostały zrealizowane w kwocie 25 tys. zł. Środki te pochodziły głównie z tytułu wpływu z różnych rozliczeń przekazanego przez miasto Opole i dotyczą mienia po spółce Preda, w której majątek przeszedł z dniem 1 stycznia 2016 r. na własność Skarbu Państwa.

Wydatki w ramach tego działu również nie były planowane. W wyniku rozdysponowania środków ujętych w rezerwach celowych plan wydatków został zwiększony o łączną kwotę 15 727 tys. zł. Środki zostały przeznaczone na zwrot gminom utraconych dochodów z tytułu zwolnienia z podatku od nieruchomości w parkach narodowych i w rezerwatach przyrody. Dotyczyło to kwoty 12 985 tys. zł i zwrot utraconych dochodów z tytułu zwolnienia z podatku od nieruchomości przedsiębiorców o statusie centrum badawczo-rozwojowego w kwocie 2742 tys. zł.

Odnosząc się do działu 758 – Różne rozliczenia, należy poinformować, że w dziale tym zrealizowano dochody w wysokości 1414 tys. zł, które stanowiły głównie wpływy związane ze zwrotem dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem, jak również zwrotów niewykorzystanych dotacji.

Wydatki na 2024 r. zostały zaplanowane w łącznej wysokości 266 305 tys. zł. W toku realizacji budżetu plan został zmieniony. Zmiany polegały głównie na zmniejszeniu wydatków o kwotę 170 292 tys. zł w wyniku rozdysponowania, przeniesienia do innych działów środków rezerw zaplanowanych w budżetach wojewodów, zwiększenie wydatków o kwotę 270 198 tys. zł w wyniku rozdysponowania rezerw celowych z przeznaczeniem głównie na zwrot. Części wydatków wykonano w 2023 r. w ramach funduszu sołeckiego. Zrealizowane wydatki w tym dziale wyniosły 360 480 tys. zł i były przeznaczone głównie na zwrot części wydatków wykonanych w ramach funduszu sołeckiego w kwocie 259 172 tys. zł, dotacje dla gmin uzdrowiskowych w związku z realizacją dodatkowych zadań własnych dotyczących zachowania funkcji leczniczych uzdrowiska w kwocie 89 287 tys. zł, zwrot jednostkom samorządu terytorialnego poniesionych w latach ubiegłych kosztów dotyczących realizacji określonych zadań – 10 706 tys. zł.

Przeznaczono też środki na współfinansowanie projektów w ramach programów operacyjnych Europejskiej Współpracy Terytorialnej 2014–2020 w kwocie 1228 tys. zł.

W budżetach wojewodów w dziale 758 zostały utworzone rezerwy w wysokości 175 125 tys. zł, w tym z przeznaczeniem na wynagrodzenia z tytułu odpraw emerytalnych i odpraw w związku z przejściem na rentę z tytułu niezdolności do pracy w wysokości 30 375 tys. zł. Środki zostały rozdysponowane w kwocie 170 309 tys. zł, w tym na odprawy emerytalne 10 141 tys. zł. Szczegółowa analiza wykonania dochodów i wydatków w ramach omawianych działów została przedstawiona Wysokiej Komisji. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Marek Sowa (KO):

Dziękuję bardzo.

Koreferat pan poseł Piotr Lachowicz.

Poseł Piotr Lachowicz (KO):

Dziękuję bardzo.

Pani dyrektor w zasadzie przedstawiła w skrócie większość pozycji związanych z częścią 85 z działem 756. Zarówno jeśli chodzi o dochody, jak i wydatki nie były one planowane. Tutaj można jedynie dodać, że w toku wykonania budżetu wydatki w tym dziale zostały zwiększone z rezerw celowych i, tak jak tutaj podano, zwrot gminom utraconych dochodów w związku ze zwolnieniem z podatku od nieruchomości w parkach narodowych i rezerwatach przyrody oraz w związku ze zwolnieniem przedsiębiorców o statucie centrum badawczo-rozwojowego z podatków: rolnego, od nieruchomości, leśnego, zwrot gminom utraconych dochodów z podatku od nieruchomości w specjalnych strefach ekonomicznych w postaci części rekompensującej subwencję ogólną, to było 10 351 tys. zł, i pozycja 16 – Zobowiązania wymagalne Skarbu Państwa – 5376 tys. zł, co dało wskazaną przez panią dyrektor kwotę 15 727 tys. zł.

Jeśli chodzi o część 85 dział 758 – Rozliczenia różne, tutaj, jak wskazano, również dochody nie były planowane. Natomiast w zakresie wydatków, te wydatki ulegały zmianom i ostatecznie kształtowały się na poziomie 360 480 tys. zł. Pani dyrektor wskazała już, jak to wyglądało, jeśli chodzi o poszczególne rozdziały, zarówno z podziałem na euroregiony, z podziałem na rezerwy ogólne i celowe, jak i różne rozliczenia finansowe, które zajęły większą część tej kwoty, bo to było 359 252 tys. zł. W zakresie tej części nie wnoszę uwag do sprawozdania z wykonania budżetu państwa.

Przewodniczący poseł Marek Sowa (KO):

Dziękuję bardzo.

Najwyższa Izba Kontroli.

Dyrektor departamentu NIK Anna Wojcieszkiewicz:

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, z uwagi na znikomy wpływ dochodów i wydatków na całość budżetu Najwyższa Izba Kontroli nie kontrolowała w tych działach.

Przewodniczący poseł Marek Sowa (KO):

Dziękuję bardzo.

Czy są uwagi? Nie ma.

W związku z powyższym przechodzimy do kolejnej części budżetowej, część budżetowa 79 – Obsługa długu Skarbu Państwa; dochody i wydatki, i od razu część 9 – Przychody i rozchody budżetu państwa. Ministerstwo Finansów. Bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w MF Hanna Majszczyk:

Pan dyrektor Czarnecki, jeśli można.

Przewodniczący poseł Marek Sowa (KO):

Bardzo proszę.

Dyrektor Departamentu Długu Publicznego Ministerstwa Finansów Karol Czarnecki:

Dzień dobry. Szanowni państwo, Karol Czarnecki, dyrektor Departamentu Długu Publicznego.

Zaczniemy od części 79 – Wydatki na obsługę długu Skarbu Państwa. W ustawie budżetowej na 2024 r. przewidziano limit dla kosztów obsługi długu Skarbu Państwa na poziomie 66 500 000 tys. zł, z tego na obsługę zadłużenia należności operacji finansowych na rynku krajowym – 57 005 000 tys. zł, a na rynkach zagranicznych – 9 494 000 tys. zł. Nowelizacja

ustawy budżetowej nie zmieniła limitu wydatków w części 79, jednakże w ramach części budżetowej Minister Finansów dokonał przesunięć wydatków pomiędzy rozdziałami i paragrafami oraz poszczególnymi rodzajami instrumentów. Wynikało to z dostosowania struktury sprzedawanych instrumentów dłużnych, którymi finansowane są potrzeby pożyczkowe.

Ostatecznie realizacja wydatków z tytułu obsługi długu Skarbu Państwa wyniosła 65 791 000 tys. zł, tj. 98,9% planu, z tego 57 650 000 tys. zł – na obsługę zadłużenia krajowego i 8 140 000 tys. zł na obsługę zadłużenia zagranicznego. Zrealizowane w 2024 r. wydatki na obsługę długu Skarbu Państwa były wyższe od wydatków poniesionych w 2023 r. o 4 080 000 tys. zł, tj. o 6,6%. Było to głównie wypadkową przyrostu obsługiwanego zadłużenia przy wyższym jego oprocentowaniu, niższego stanu i oprocentowania środków z konsolidacji, efektów przeprowadzonych pomiędzy latami 2023–2024 transakcji swapowych związanych z zarządzaniem, rozkładem kosztów pomiędzy latami. Wynikało to również z umocnienia złotego wobec euro oraz dolara amerykańskiego, w których to walutach część zadłużenia Skarbu Państwa jest denominowana. W 2024 r. mieliśmy spadek udziału kosztów obsługi długu w wydatkach budżetowych ogólnie z 9,4 do 7,9. Utrzymała się ich relacja do PKB na poziomie 1,8%.

Jeśli chodzi o część dochodową związaną… Dochody związane z częścią 79 budżetu państwa, to w ustawie budżetowej na 2024 r. z tytułu obsługi długu Skarbu Państwa zaplanowano dochody w wysokości 7 258 000 tys. zł, a w znowelizowanej ustawie zaplanowano dochody w wysokości 8 832 000 tys. zł. Realizacja dochodów wyniosła 8 661 000 tys. zł, czyli 98,1% kwoty ze znowelizowanej ustawy budżetowej. Podział przedstawiał się następująco: dochody krajowe w wysokości 6 366 000 tys. zł, przede wszystkim to są premia i odsetki od sprzedawanych obligacji skarbowych na rynku krajowym, dochody zagraniczne w wysokości 2 325 000 tys. zł – głównie są to odsetki od środków walutowych, które minister finansów posiada w zarządzaniu. Niższe wykonanie wynikało głównie z mniejszej, niż zakładano, sprzedaży obligacji rynkowych. W porównaniu do 2023 r. zrealizowane dochody były niższe o 779 000 tys. zł, tj. o ok. 8%. Wpływ na to głównie miało oprocentowanie środków zagranicznych, które minister finansów utrzymywał na rachunku.

Jeśli chodzi o część 98 i proces finansowania potrzeb pożyczkowych budżetu państwa, który znajduje w niej odzwierciedlenie, potrzeby pożyczkowe netto w 2023 r. ukształtowały się na poziomie 180 466 000 tys. zł wobec wartości, którą zakładano w znowelizowanej ustawie budżetowej, tj. 308 571 000 tys. zł. Były niższe o 128 104 000 tys. zł, co było wypadkową głównie niższych potrzeb z tytułu deficytu budżetu państwa. Tam było 29 300 000 tys. zł niżej, deficytu budżetu środków europejskich – 20 900 000 tys. zł, kredytów i pożyczek udzielonych – 19 200 000 tys. zł, zarządzania płynnością sektora finansów publicznych – o 31 900 000 tys. zł, zarządzania środkami europejskimi – o 24 900 000 tys. zł i pozostałych pozycji na kwotę 1 700 000 tys. zł.

Struktura finansowania potrzeb pożyczkowych była następująca: finansowanie krajowe, skarbowe papiery wartościowe na rynku krajowym to jest saldo dodanie w wysokości 157 100 000 tys. zł. Finansowanie zagraniczne, w skład którego wchodzą obligacje, głównie na rynkach zagranicznych, kredyty w międzynarodowych instytucjach finansowych, pożyczki w ramach instrumentu RRF, tj. instrumentu na rzecz odbudowy i zwiększania odporności, to dodatnie saldo w wysokości 71 300 000 tys. zł. Zmiana środków budżetowych jest to ujemne saldo na poziomie 48 000 000 tys. zł, co oznacza de facto wzrost stanu środków w dyspozycji ministra finansów. Potrzeby pożyczkowe brutto, czyli suma wcześniej wspomnianych potrzeb pożyczkowych netto oraz wykupu długu, który miał miejsce w 2024 r., wyniosły 394 580 000 tys. zł wobec założonej kwoty 527 920 000 tys. zł. Tutaj mamy niższe wykonanie o 133 339 000 tys. zł. To jest głównie spadek wynikający ze spadku potrzeb pożyczkowych netto, wspomnianych w punkcie poprzednim.

Był również niższy wykup długu o 5 300 000 tys. zł. To głównie wynika z faktu, że mniejszą skalę od zakładanej przyjął wykup obligacji oszczędnościowych. Finansowanie potrzeb pożyczkowych w 2024 r. brutto wynikało z następujących czynników: prefinansowanie w 2023 r. na przetargach zamiany obligacji, czyli to, co Skarb Państwa odkupił w okresie wcześniejszym, to jest wartość 29 400 000 tys. zł. Sprzedaż skarbowych papierów wartościowych na rynku krajowym to jest 306 900 000 tys. zł. Finansowanie zagraniczne, czyli sprzedaż obligacji, wspomniane kredyty w międzynarodowych instytucjach finansowych, pożyczki z instrumentu

RRF – 106 020 000 tys. zł. Końcowym efektem zrealizowanego procesu finansowania potrzeb pożyczkowych był wzrost środków na rachunkach budżetowych na koniec 2024 r. do poziomu 151 500 000 tys. zł. Jednocześnie w ramach prefinansowania potrzeb pożyczkowych na 2025 r. na przetargach zamiany dokonano również odkupu obligacji na kwotę 29 400 000 tys. zł.

W wyniku zrealizowanej struktury finansowania potrzeb pożyczkowych główne parametry ryzyka długu Skarbu Państwa ukształtowały się na następujących poziomach: udział długu nominowanego w walutach obcych zwiększył się z 22,6% na koniec 2023 r. do 23,1% na koniec 2024 r., pozostając, zgodnie z założeniami, poniżej 25%. Średnia zapadalność krajowego długu rynkowego wzrosła z 4,08 do 4,32. Taką samą tendencję mamy, jeśli chodzi o całość portfela dłużnego, z 5,25 do 6,07. Czyli wydłużamy zapadalność. Strategia zakłada dążenie do utrzymania tychże wartości dla długu krajowego przez ok. cztery i pół, a dla całości – co najmniej pięć lat. Na koniec 2024 r. PDP, czyli państwowy dług publiczny, wyniósł 1 611 000 000 tys. zł, co oznacza wzrost w stosunku do końca 2023 r. o 283 500 000 tys. zł, tj. 21,3%. Wzrost tej kategorii długu wynikał przede wszystkim ze wzrostu zadłużenia podsektora rządowego o 275 000 000 tys. zł, w tym wzrost skonsolidowanego zadłużenia Skarbu Państwa o 274 800 000 tys. zł, oraz podsektora samorządowego o 8 500 000 tys. zł. W relacji do PKB PDP wyniósł 44,3%. Wielkość obliczona zgodnie z art. 38 pkt 3 ustawy o finansach publicznych wyniosła 40,1.

Zadłużenie sektora instytucji rządowych i samorządowych, czyli według definicji UE, wyniosło 2 011 000 000 tys. zł, co oznacza wzrost w stosunku do końca 2023 r. o 320 600 000 tys. zł. Wzrost wynikał przede wszystkim ze wzrostu zadłużenia sektora rządowego, w tym skonsolidowanego długu Skarbu Państwa oraz funduszy zarządzanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego oraz podsektora samorządowego. Relacja zadłużenia sektora instytucji rządowych i samorządowych do PKB wyniosła 55,3%. Na koniec 2024 r. dług Skarbu Państwa kształtował się na poziomie 1 629 000 000 tys. zł, co oznaczało wzrost w stosunku do końca roku 2023 o 283 000 000 tys. zł, a relacja długu Skarbu Państwa do PKB wyniosła 44,7%.

Nominalny wzrost długu Skarbu Państwa był przyczyną czynników następujących: potrzeby pożyczkowe budżetu państwa netto plus 180 500 000 tys. zł, głównie jako wypadkowa deficytu budżetu państwa w wysokości 211 000 000 tys. zł oraz deficytu budżetu środków europejskich w wysokości 11 500 000 tys. zł, przy saldzie zarządzania środkami europejskimi zmniejszającymi tę wartość o 13 300 000 tys. zł oraz saldzie depozytów jednostek sektora finansów publicznych i sądów zmniejszającymi o 32 000 000 tys. zł.

Zwiększono stan środków na rachunkach budżetowych o 48 000 000 tys. zł. Obligacje przekazane na podstawie innych ustaw niż ustawa o finansach publicznych to jest plus 23 300 000 tys. zł. Łączna wartość nominalna tak przekazanych SPW, tj. skarbowych papierów wartościowych, wyniosła 24 000 000 tys. zł, z czego 3 700 000 tys. zł przekazano do Funduszu Reprywatyzacji, natomiast 3 000 000 tys. zł SPW będących w posiadaniu tego funduszu już zapadło i zostało wykupione. Zmiany pozostałego zadłużenia Skarbu Państwa +17 700 000 tys. zł, w tym wzrost depozytów jednostek sektora finansów publicznych to +4 500 000 tys. zł oraz jednostek sektora instytucji rządowych i samorządowych to +9 500 000 tys. zł w ramach konsolidacji zarządzania płynnością. Różnice kursowe we wzroście długu Skarbu Państwa wygenerowały jego zmniejszenie o 1 600 000 tys. zł. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Marek Sowa (KO):

Dziękuję bardzo.

Koreferat w tej sprawie powinien przedłożyć pan poseł Adam Orliński, ale ma akurat wystąpienie, więc prosił o przekazanie, że nie wnosi zastrzeżeń.

Najwyższa Izba Kontroli.

Dyrektor departamentu NIK Anna Wojcieszkiewicz:

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo posłowie, szanowni państwo, Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2024 r. w części 79 – Obsługa długu Skarbu Państwa. Wydatki na obsługę długu Skarbu Państwa w części 79 zostały zaplanowane i zrealizowane prawidłowo, wydatkowane na cele określone w ustawie budżetowej w ramach ustalonych limitów. Minister Finansów prowadził obsługę zobowiązań i dokonywał wydatków zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz zawartymi umowami. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie zaopiniowała również

roczne sprawozdania budżetowe za 2024 r. i sprawozdania w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2024 r. sporządzone przez Ministerstwo Finansów dla części 79 budżetu państwa.

Średnie koszty obsługi długu Skarbu Państwa, mierzone relacją kosztów obsługi długu do średniego stanu zadłużenia Skarbu Państwa, wyniosły 4,4% i były nieco niższe niż w 2023 r., o czym już wspominał pan dyrektor, natomiast nadal blisko dwukrotnie wyższe od średniej 2,5% z lat 2021–2022. W porównaniu do roku poprzedniego przyrost wydatków wyniósł 6,6% przy wzroście długu Skarbu Państwa o 21% rok do roku. Takie proporcje wzrostu zadłużenia i kosztów jego obsługi wskazują zdaniem Najwyższej Izby Kontroli na wzrost kosztów obsługi długu, który nastąpi w kolejnym, 2025 r. Zgodnie z założeniami ustawy budżetowej na 2025 r. wzrost kosztów obsługi długu wyniesie 14,7%, czyli dwa razy więcej niż w 2024 r., ale to oceniać będziemy za rok.

Wzrost wydatków na obsługę długu w 2024 r. wynikał przede wszystkim z wyższych o blisko 3 000 000 tys. zł wydatków z tytułu obsługi długu krajowego oraz ponad 1 000 000 tys. zł wydatków na rynkach zagranicznych, a czynnikami wpływającymi na wzrost wydatków poniesionych na obsługę długu była, jak już też było mówione, obsługa większego o 7 300 000 tys. zł salda długu, wzrost oprocentowania obsługiwanych skarbowych papierów wartościowych i wyższe koszty emisji skarbowych papierów wartościowych. Wydatki z tytułu obsługi długu Skarbu Państwa stanowiły ponad 30% deficytu budżetowego. Jest to szczególnie ważne w kontekście przekroczenia przez Polskę kryterium 3% deficytu w relacji do produktu krajowego brutto i objęcia Polski procedurą nadmiernego deficytu.

Przechodząc teraz do kolejnych części, Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2024 r. w części 97 – Przychody i rozchody związane z prefinansowaniem zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej oraz w formie opisowej wykonanie budżetu państwa w części 98 – Szkody i rozchody związane z finansowaniem potrzeb pożyczkowych budżetu państwa w 2024 r. Minister Finansów zapewnił pełne i terminowe finansowanie potrzeb pożyczkowych oraz zagwarantował utrzymanie płynności budżetu państwa. Przebiegało to bez większych zakłóceń, w warunkach znacznego wzrostu potrzeb pożyczkowych, istotnej zmienności stóp na rynkach krajowym i zagranicznym oraz konieczności pozyskania środków na prefinansowanie potrzeb na 2025 r. Dobór instrumentów finansowania uwzględniał potrzebę minimalizacji kosztów pozyskiwania środków finansowych i prowadzony był z uwzględnieniem dywersyfikacji źródeł ich pozyskiwania na rynkach krajowym i zagranicznym oraz przy zastosowaniu instrumentów finansowych mających na celu zarządzanie rynkiem związanym z długiem publicznym, co izba oceniła pozytywnie.

Najwyższa Izba Kontroli oceniła natomiast negatywnie działania skutkujące nieujmowaniem w wydatkach budżetu państwa, a więc w ich potrzebach pożyczkowych, a w następstwie w państwowym długu publicznym, nakładów ponoszonych na realizację zadań państwa zarówno na etapie planu, jak i realizacji ustawy budżetowej. Dotyczyło to w szczególności nieodpłatnego przekazywania skarbowych papierów wartościowych uprawnionym podmiotom oraz nakładów na zadania realizowane przez fundusze umiejscowione w Banku Gospodarstwa Krajowego, a stanowiące zadania państwa.

W 2024 r. nastąpił dalszy znaczący, bo wynoszący ponad 30%, wzrost potrzeb pożyczkowych netto budżetu państwa. Od 2020 r. wzrosły one ponad trzykrotnie i wyniosły ponad 180 000 000 tys. zł, przy czym największy ich przyrost nastąpił w latach 2023–2024. Najważniejszym składnikiem potrzeb pożyczkowych netto był oczywiście deficyt budżetu państwa, który w 2024 r. wyniósł 211 000 000 tys. zł. Należy przy tym zaznaczyć, że wzrost deficytu wynikał głównie z realizacji wysokich wydatków budżetu państwa, ponieważ w 2023 r. ani w 2024 r. nie wystąpiły nowe zjawiska nadzwyczajne typu pandemia czy nowy konflikt zbrojny.

Środki na finansowanie potrzeb pożyczkowych pochodziły z emisji długu na rynku krajowym, na rynkach zagranicznych, z pożyczki z Unii Europejskiej na realizację programu Krajowego Planu Odbudowy. Pozyskane środki były wyższe niż potrzeby pożyczkowe, co pozwoliło na zdeponowanie wolnych środków na lokatach z przeznaczeniem na wykorzystanie ich w 2025 r. Jednak znaczna część wydatków, jak już wspominałam, poniesionych na zadania państwa, została zrealizowana z pominięciem budżetu państwa. Oznacza to, że deficyt, mimo że rekordowy, został jeszcze zaniżony. Dotyczyło to dwóch rodzajów operacji, o których również wspominałam: dalszego nieodpłatnego przekazywania skarbowych papierów wartościowych

na zadania realizowane przez wybrane podmioty. W 2024 r. Minister Finansów nieodpłatnie przekazał wybranym podmiotom obligacje skarbowe o wartości nominalnej 24 000 000 tys. zł, czyli o blisko 2 500 000 tys. zł wyższą niż rok wcześniej. Dodatkowo obligacje te były przez część podmiotów niewykorzystywane, co oznaczało, że nie były im niezbędne, a Minister Finansów ponosił koszty wypłaty odsetek od tych obligacji. Ponadto w wydatkach budżetu państwa ani w potrzebach pożyczkowych, jak również w państwowym długu publicznym nie jest ujmowane finansowanie zadań państwa przez fundusze umiejscowione w Banku Gospodarstwa Krajowego. Cztery największe z nich to: Fundusz Przeciwdziałania COVID-19, Fundusz Wsparcia Sił Zbrojnych, Fundusz Pomocy oraz Krajowy Fundusz Drogowy.

W 2024 r. Bank Gospodarstwa Krajowego zaciągnął na potrzeby tych funduszy dług na rynkach krajowym i zagranicznym w wysokości 74 000 000 tys. zł, a łącznie z długiem zaciągniętym w latach poprzednich były to już zobowiązania dłużne na kwotę ponad 349 000 000 tys. zł. Należy przy tym zwrócić uwagę, że koszty obsługi długu zaciągniętego przez Bank Gospodarstwa Krajowego są wyższe niż gdyby ten dług był emitowany przez Skarb Państwa. Z wyliczeń Najwyższej Izby Kontroli wynika, że koszty te będą wyższe o ponad 19 000 000 tys. zł w całym okresie zapadalności, czyli do 2054 r.

W strukturze zadłużenia dominowały obligacje. Zadłużenie z ich tytułu wzrosło o ponad jedną czwartą, a największe zadłużenie odnotowano w Funduszu Przeciwdziałania COVID-19. Ponadto wydatki na wynagrodzenia w Banku Gospodarstwa Krajowego z tytułu obsługi funduszy w 2024 r. wzrosły o ponad 3000 tys. zł i wyniosły prawie 78 000 tys. zł.

W 2024 r. odnotowano wzrost zarówno wielkości długu Skarbu Państwa, jak i długu publicznego, obliczonego według definicji krajowej i unijnej. Wzrost ten wyniósł od 19% do 21%, a więc jego dynamika była znacząca. Na koniec 2024 r. dług sektora instytucji rządowych i samorządowych przekroczył 2 000 000 000 tys. zł i w relacji do produktu krajowego brutto wzrósł o blisko 6 punktów procentowych. Wynikało to ze wzrastającej od 2020 r. skali finansowania zadań państwa za pośrednictwem funduszy utworzonych w Banku Gospodarstwa Krajowego, co powoduje konieczność emisji obligacji i zaciągania kredytów gwarantowanych przez Skarb Państwa.

Do 2019 r. relacja długu publicznego, obliczanego według definicji unijnej, do produktu krajowego brutto była w Polsce wyższa o ok. 2–3 punkty procentowe w stosunku do relacji wyliczonej zgodnie z definicją krajową. Wynikało to głównie z zadłużenia krajowego funduszu drogowego oraz przedsiębiorstw zaliczanych do sektora instytucji rządowych i samorządowych. Natomiast na koniec 2024 r. różnica między tymi dwiema wielkościami długu wyniosła 11 punktów procentowych.

Na koniec 2024 r. kwota zobowiązań dłużnych funduszy umiejscowionych w Banku Gospodarstwa Krajowego oraz Polskiego Funduszu Rozwoju SA wyniosła łącznie 349 400 000 tys. zł, co stanowiło ponad 20% długu sektora instytucji rządowych i samorządowych. Uwzględnienie zadłużenia tych podmiotów w państwowym długu publicznym spowodowałoby, że relacja długu publicznego do produktu krajowego brutto, obliczona według definicji krajowej i unijnej, byłaby zbliżona i wyniosła ponad 55%. Tym samym istotnie wzrosłoby ryzyko konieczności stosowania procedur ostrożnościowych i sanacyjnych, o których mowa w ustawie o finansach publicznych.

W „Strategii zarządzania długiem sektora finansów publicznych w latach 2025–2028" po raz pierwszy podano informację o zadłużeniu funduszy umiejscowionych w Banku Gospodarstwa Krajowego oraz prognozę kosztów jego obsługi, co Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie. Prognozowana w „Strategii zarządzania długiem sektora finansów publicznych w latach 2025–2028" relacja długu sektora instytucji rządowych i samorządowych do produktu krajowego brutto przekroczy w 2026 r. 60%, wzrastając do 61,3% w 2027 r., a w 2028 r. – przewiduje się – obniży się do 61,2%. Wzrasta tym samym ryzyko przekroczenia drugiego po deficycie progu ostrożnościowego, czyli zadłużenia na poziomie 60% produktu krajowego brutto, co może skutkować przedłużeniem stosowania wobec Polski procedury nadmiernego deficytu, wprowadzonej przez Komisję Europejską, oraz koniecznością być może wdrożenia dodatkowych działań naprawczych.

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli w strategii zarządzania długiem powinien zostać także ujęty harmonogram spłat zadłużenia funduszy utworzonych, obsługiwanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego, i zadłużenia Polskiego Funduszu Rozwoju, obejmujący zarówno

spłatę długu, jak i spłatę zobowiązań stanowiących koszty jego obsługi w perspektywie, którą obejmuje strategia. Aktualne pozostaje również stanowisko Najwyższej Izby Kontroli w sprawie dążenia do ujednolicenia metody liczenia państwowego długu publicznego i długu sektora instytucji rządowych i samorządowych. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Marek Sowa (KO):

Dziękuję bardzo.

Czy są zgłoszenia? Pan…

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Ja.

Przewodniczący poseł Marek Sowa (KO):

Pan poseł Kowalczyk, pan przewodniczący.

Poseł Henryk Kowalczyk (PiS):

Dziękuję bardzo.

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, jak obserwujemy dynamikę wzrostu długu, to rzeczywiście jest to zjawisko bardzo, bardzo niepokojące. Jak do tej pory słyszeliśmy, ile to rządy PiS – 500 mld zł – przyłożyły długu, to teraz w 1 rok – 326. Ale jak patrzymy na rok 2025, gdzie mamy już budżet, realizację prawie za pół roku, niestety parametry nie będą lepsze, tylko jeszcze gorsze, więc będzie to już dużo więcej niż przez te poprzednie osiem lat.

I rzeczywiście tu zwrócę uwagę na jedną rzecz, że przyrost długu dotyczący roku 2020 czy 2022, kiedy to mieliśmy niespotykane zjawiska, jak pandemia COVID, a później wybuch wojny na Ukrainie i szaleństwa cenowe związane z cenami energii i surowców energetycznych, i konieczność uruchomienia tarcz osłonowych, tak rok 2024 już tego nie wymagał, a mimo to nadal jest ogromna dynamika wzrostu długu, co oczywiście zwielokrotnia jeszcze dynamikę obsługi długu, bo ta obsługa długu, jeśli dobrze zanotowałem, wzrosła o 14%, a w roku 2025 będzie to jeszcze dużo, dużo więcej.

Teraz jest właściwie takie pytanie… Aha, jeszcze jedna rzecz. Chciałem zauważyć, że… Nie wiem, czy dobrze dosłyszałem, ale w sposób istotny wzrósł udział długu zagranicznego w stosunku do całości długu, o kilka punktów procentowych, co nie jest dobrym zjawiskiem, bo to rodzi możliwe perturbacje. Choćby ostatnie kilka dni pokazało, w jak niepewnym świecie żyjemy, i wtedy rzeczywiście może nastąpić gwałtowna zmiana różnic kursowych, co spowoduje, że im więcej tego zagranicznego długu, tym bardziej jesteśmy narażeni na tego typu zmiany.

Jednak tak naprawdę, biorąc pod uwagę realizację budżetu w roku 2025, wyniki za rok 2024, czy my nie zmierzamy na ścianę, krótko mówiąc? Jak wyobrażamy sobie ułożenie budżetu, w tym obsługi długu, również deficytu, w roku 2026? To już jest czas bardzo nieodległy, biorąc pod uwagę te parametry, które widzimy w sprawozdaniu, które obserwujemy przy sprawozdaniach cząstkowych za rok 2025. Tutaj nie widzę tej strategii i zgadzam się z Najwyższą Izbą Kontroli, że dobrze by było opracować taką strategię spłaty zadłużenia, panowania nad tym długiem, bo na ten moment tego nie widać, chociaż rok 2024 nie był rokiem nadzwyczajnym, w roku 2025 również na szczęście nie widać jakichś, przynajmniej na razie, pandemii i innych zjawisk, które były w roku 2020 czy 2022. Stąd pytanie do Ministerstwa Finansów: jak zamierza zapanować nad tym wielokrotnie większym przyrostem długu, niż było to w latach poprzednich?

Przewodniczący poseł Marek Sowa (KO):

Dziękuję bardzo.

Pani przewodnicząca Skowrońska.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Po pierwsze, pan przewodniczący Kowalczyk z troską powiedział, ale powiedział połowę prawdy, bo to w rachunku ciągnionym, gdybyśmy wiedzieli, trzeba było sobie zdawać sprawę, że taki moment przyjdzie. I teraz chciałabym powiedzieć, że największym moim zdziwieniem jest to, że dzisiaj państwo o niektórych rzeczach mówicie z troską, o narastaniu długu. Przecież w rachunku ciągnionym to było poza budżetem w BGK, w PFR, tj. Polskim Funduszu Rozwoju, również były zobowiązania. Tam również był zaciągnięty dług poza budżetem.

Mnie interesuje następująca sytuacja, pani minister, jesteśmy w pierwszych częściach budżetu, i w tym zakresie: jak w poszczególnych częściach budżetowych będziemy realizować nie zaliczki za zamówienia, na przykład obrona narodowa, czy inne, ile możemy przewidzieć – ja wiem, że to będzie przy budżecie kolejnego roku, na kolejny rok – ale ile jest zaliczek? Jeśli nie będzie dzisiaj odpowiedzi, bo przygotowujemy się, opiniujemy poszczególne części, to chciałabym otrzymać na piśmie, jak będzie debata na sali plenarnej. Bo wtedy będziemy wiedzieli, że wszystko, czym się w przeszłości pochwalono, zaliczkowano, przyjdzie czas realizacji dostaw i trzeba będzie tę drugą czy trzecią część zapłacić, a nie będzie to dla obserwatora nic w zasadzie nowego, czyli będziemy płacili za zobowiązanie, które zaciągnęli inni. Interesuje mnie, jak obecnie wygląda sytuacja salda na BGK i PFR, ile mamy jeszcze tak pokazanego i tak realizowanego – bo tak był realizowany, o tym mówiliśmy, fundusz drogowy na starcie kiedyś w przeszłości też – ale na dzisiaj ile mamy w Banku Gospodarstwa Krajowego poza budżetem i w PFR? Bo nie przenosiliśmy tego, to jest sytuacja zastana.

Ostatnia rzecz, zarówno przez resort, jak i przez Najwyższą Izbę Kontroli bardzo precyzyjnie zreferowana jest sprawa skarbowych papierów wartościowych, tych, które mogą kupić Polacy. Nie duże podmioty na przetargu, tylko mogą kupić Polacy. Tak się składa, że miały to być obligacje związane z inflacją, obligacje inflacyjne. Miały one przy emisji mieć takie oprocentowanie, aby ta wartość pieniądza pozostawała dla osoby kupującej. To w zasadzie są moje pytania, ale pytanie jest z troską o dług i deficyt.

Moje pytanie jest jeszcze inne: czy można było inaczej albo co w kolejnych latach może się zmienić? Jeśli nie będzie dzisiaj takiej pełnej odpowiedzi, co można było inaczej zrobić od tego startu poprzez rok 2024, zrozumiem, ale jeśli może być generalna odpowiedź… Bo iluś rzeczy tak naprawdę nie można było zrobić inaczej w zastanej sytuacji. To nie jest takie… Oczywiście, że dług publiczny jest znaczący, ale to wszystko m.in. zostało spowodowane… Gdybyśmy tak też w skumulowany sposób powiedzieli o wysokości inflacji za ten okres, która była, panie przewodniczący Kowalczyk, taka 50%, i to o tym też powinniśmy pamiętać. I to jest moment na tej Komisji, i zobaczymy jaki będzie rozsądek, gdzie będziemy chcieli rozmawiać, i jak pan poseł Kuźmiuk będzie krytykował. Ale będzie krytykował pan, panie pośle, trochę czasem jesteśmy na Komisjach, ale będzie pan krytykował sam siebie, bo będziemy zabierać głos po panu i każdy…

Poseł Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk (PiS):

Pani przewodnicząca, ja wiem, kogo będę krytykował, chcę, żeby było jasne.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Dobra, ale ja będę po panu i ja pana skrytykuję. To już zapowiadam dzisiaj. Bo jeżeli mamy podchodzić do tej sytuacji odpowiedzialnie, bo na każdej Komisji toczy się… Wróciłam z Komisji Zdrowia i tam też są różne rzeczy, o których się rozmawia. A zatem, jeśli mamy, to należałoby sobie zadać pytanie – nie ma na nie wprost odpowiedzi, ale moim zdaniem… – czy można było inaczej? Po roku 2023, w 2024 r. moim zdaniem nie można było inaczej. Mamy konsekwencje. Tak szybko nic się nie zmienia. To możemy sobie tam w niektórych rzeczach pomarzyć. Długi zaciągnięte przez poprzedników trzeba płacić. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Marek Sowa (KO):

Dziękuję.

Na część odpowiedzią będzie pewnie informacja w punkcie piątym, jak będzie o poręczeniach. Ale tu odpowiedzi udzieli pani minister, tak? Proszę odnieść się do tych głosów.

Podsekretarz stanu w MF Hanna Majszczyk:

Tak. Dziękuję bardzo.

Oczywiście, jeżeli chodzi o zaliczki, to, jak pani poseł też wskazywała, nie mam takiej informacji, jeżeli chodzi o kwoty wypłaconych zaliczek na zobowiązania, które będą w zdecydowanej części potem finansowane w latach następnych, ale oczywiście tak to też funkcjonuje, zwłaszcza jeżeli chodzi o zamówienia w zakresie obrony narodowej, gdzie te zaliczki są nieodzowną częścią zawieranych umów.

Jednak tutaj chciałabym zwrócić uwagę na to, że projekcja tego zadłużenia jest, o czym też już w części wspomniała pani poseł, konsekwencją pewnych oczywiście działań i decyzji podjętych co do finansowania w roku 2024, ale również decyzji odnoszącej się do przywrócenia

wyższych wynagrodzeń dla nauczycieli. Tutaj olbrzymie kwoty zostały przekierowane do jednostek samorządu terytorialnego na wynagrodzenia, po to, aby wspomóc tę grupę zawodową i odbudować ich pozycję zarówno społeczną, jak i w grupie zawodowej, i to są podwyżki o 30%, ale też olbrzymie podwyżki dla sfery budżetowej, której poziom dochodów – realnych – również został znacznie obniżony, biorąc pod uwagę inflację w latach poprzednich. Co więcej, wzrost deficytu i, co za tym idzie, zwiększone potrzeby pożyczkowe, a w konsekwencji również wzrost kosztów obsługi długu. To są kwestie związane z wyższymi wydatkami, m.in. podniesieniem 500+ na 800+, ale również wysoką waloryzacją rent i emerytur, które były realizowane w roku 2024, a które też były wynikiem pewnych wskaźników makroekonomicznych zrealizowanych w roku poprzednim, czyli w roku 2023.

Zatem jest to oczywiście suma wielu składowych, nie tylko nowych decyzji podejmowanych w zakresie finansowania określonych zadań typu właśnie podwyżki dla tych grup zawodowych, o których wspomniałam, ale również decyzji, czy też może nie decyzji, ale konsekwencji. Jest rzeczą oczywistą, że władza wykonawcza musi realizować zobowiązania, bez względu na to, kiedy one zostały zaciągnięte. I mam tutaj na myśli również wypłaty w ramach funduszu COVID, które… Nie chcę przekręcić, ale według mojej pamięci chyba ok. 27 mld zł w roku 2024 zostało wypłacone i to też miało wpływ na deficyt, zwłaszcza deficyt sektora, poziom zadłużenia itd.

Oczywiście są to kwestie bardzo złożone, co do projekcji, i oczywiście o tym, że ten poziom długu również według tej metodologii unijnej w roku 2026 przekroczy próg 60%, było wiadomo i zostało to też zaprezentowane w strategii zarządzania długiem, która została skierowana do Wysokiej Izby jesienią ubiegłego roku. Co do zarządzania długiem w najbliższych latach, oczywiście przedkładając Wysokiej Izbie budżet na rok 2026 i strategie zarządzania długiem, będziemy to wszystko państwu przedstawiać.

Nie wiem, czy pan dyrektor jeszcze chciałby uzupełnić odnośnie do pytań, które były skierowane?

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Ile mamy tych tarcz?

Dyrektor departamentu MF Karol Czarnecki:

Jeśli można…

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Bardzo proszę.

Dyrektor departamentu MF Karol Czarnecki:

Jeśli można, Szanowna Komisjo, może na początek – tu był poruszony temat długu zagranicznego denominowanego w walutach obcych. Mogę zapewnić, tak jak było to wcześniej nawet przeze mnie mówione, 23,1% w 2024 r., my w 2025 r. planujemy spadek tej wartości procentowej. To jest oczywiście plan. Natomiast, patrząc na to z bardziej ogólnego poziomu, zarówno jeżeli się odnosimy do długu Skarbu Państwa, jak i do długu w metodologii – tej, o której tutaj dyskutujemy, unijnej – to udział tego długu zagranicznego, on mniej więcej od pięciu lat jest stabilny, w sensie procentowym.

My nie bez kozery też, tak kolokwialnie mówiąc, ustawiliśmy dla długu Skarbu Państwa taką granicę w Ministerstwie Finansów, na 25%, dlatego że w naszej ocenie to jest – nie tylko w naszej ocenie, ale również biorąc pod uwagę doświadczenia międzynarodowych instytucji finansowych, agencji ratingowych – taki poziom, który pozwala bezpiecznie absorbować, powiedzmy, z 95-procentową pewnością szoki wynikające ze zmiany struktury… Ze zmiany kursów walut i wpływu struktury długu na koszty jego obsługi. Czyli to jest wyraz pewnego rodzaju stabilności.

Jest to założenie strategiczne, ono się nie zmieniło, i będziemy raczej stać na tym stanowisku, żeby się nie zmieniało. Aczkolwiek w przypadku, kiedy nastąpiłyby pewnego rodzaju bardzo duże perturbacje, które by musiały – tu na przykład możemy mówić o sytuacji covidowej – zmusić państwo polskie do tego, żeby tego długu jednak poszukać gdzieś poza Polską, to mamy taką możliwość incydentalną, żeby przez jakiś czas tego rodzaju miara została odrobinę zawieszona. Natomiast to jest narzędzie na czas naprawdę bardzo mocno kryzysowy. Jak dotychczas nie było takiej konieczności, żeby to wykorzystywać i miejmy nadzieję, że nie będzie.

Jeśli chodzi o saldo zadłużenia PFR, programów PFR i BGK, to może tutaj za dane posłuży to, że w 2024 r. PFR – co prawda jeszcze przed spłatą, której PFR dokonał; o ile dobrze pamiętamy, dokonał spłaty tego zadłużenia ze zwrotów tarczy, które otrzymywał od beneficjentów, to było 39 mld zł – wykupił obligacje o wartości nominalnej 16,4 mld zł. Jeżeli popatrzymy na BGK, to tam zadłużenie wszystkich tych funduszy w samych tylko złotych polskich w tym momencie wynosi ok. 187 mld zł plus do tego dochodzi 12 mld euro i prawie 5 mld dolarów. To są duże kwoty, istotne, ale patrząc też na deficyt, który został ustanowiony w ustawie budżetowej na bieżący rok, to tam ponad 64 mld zł to jest spłata obligacji PFR, która już się dokonała w marcu na kwotę 18,5 mld zł, we wrześniu będzie kolejne 15,5 mld zł, natomiast zobowiązania BGK jeszcze nie zapadają, ponieważ zapadalność tego długu była w 2020 r. wyznaczona na 7 lat.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Ile? A w 2025 r. ile w sumie?

Dyrektor departamentu MF Karol Czarnecki:

Słucham? A jest 2025 r., ale to był…

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Tu jest 63 mld zł w sumie, PFR i BGK, jak dobrze pamiętam.

Dyrektor departamentu MF Karol Czarnecki:

Tak, tak. Tak że to jest… Tak.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

OK.

Dyrektor departamentu MF Karol Czarnecki:

A, jest. Przepraszam, jest. Przepraszam uprzejmie, ale tu mi się zawieruszyło.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Trzydzieści parę miliardów, jeśli dobrze pamiętam.

Dyrektor departamentu MF Karol Czarnecki:

Tak. Natomiast… Tak, dokładnie. Natomiast to zostanie i zostało już spłacone, bo BGK jest w lipcu, o ile dobrze pamiętam. To będzie lipcowy zwrot i to zostanie wykupione w lipcu. Tak że przepraszam serdecznie, bo gdzieś to uszło mej uwadze.

Jeżeli chodzi jeszcze o jedną rzecz, która była tutaj poruszana, może powiem odnośnie do obligacji detalicznych, bo to może być rzecz dość ciekawa, tych oferowanych dla obywateli polskich. Otóż obecnie… A ponieważ dla obywateli oferujemy obligacje na rynku krajowym, wyłącznie, to chciałbym powiedzieć tyle, że 164 mld zł to jest wolumen obligacji utrzymywanych przez polskich inwestorów, a to jest, proszę państwa, mniej więcej tyle samo, bo to są dziesiątki procenta, co obligacji hurtowych utrzymywanych przez inwestorów zagranicznych. Tak że tutaj, jeżeli patrzymy w kategoriach bezpieczeństwa, to możemy powiedzieć, że tego rodzaju instrumenty rzeczywiście… To znaczy, nasi polscy obywatele finansują… Są istotnym źródłem finansowania potrzeb pożyczkowych, że tak powiem, na bardzo podobnym poziomie jak inwestorzy zagraniczni. Co do strategii, tego, jak to będzie wyglądało, tyle.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

I bijemy rekordy w tym zakresie, to wiemy.

Dyrektor departamentu MF Karol Czarnecki:

Dziękuję.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo.

Przechodzimy do kolejnego punktu, państwowa osoba prawna – Polska Agencja Nadzoru Audytowego.

Bardzo proszę pana prezesa agencji o przedstawienie sprawozdania z wykonania budżetu.

Prezes Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego Jacek Gdański:

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, mam przyjemność przedstawić sprawozdanie PANA. Jest to sprawozdanie za 5. rok działalności. PANA jest państwową osobą prawną, jak słusznie wskazał pan przewodniczący, w całości finansowaną przez nadzorowany rynek, tzn. rynek firm audytorskich. PANA nie zaciąga zobowiązań, nie otrzymuje obecnie dotacji z budżetu państwa i pokrywa wszystkie swoje koszty.

Od strony procesowej warto powiedzieć, że jako państwowa osoba prawna PANA sporządza również pełne sprawozdanie finansowe i zgodnie z ustawą to sprawozdanie finansowe jest badane przez Najwyższą Izbę Kontroli. Ten proces zakończył się 17 czerwca. Najwyższa Izba Kontroli po bardzo drobiazgowym i szczegółowym badaniu wydała opinię: bez zastrzeżeń. Sprawozdanie finansowe PANA podlega również opiniowaniu przez Radę Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego. Rada jednomyślnie pozytywnie zaopiniowała sprawozdanie za rok 2024.

Z informacji, na które chciałbym jeszcze zwrócić uwagę Wysokiej Komisji, a których nie ma w sprawozdaniu, istotnym elementem działalności finansowej są kary nakładane przez PANA na podmioty naruszające przepisy. W roku 2024 przekazaliśmy do budżetu państwa rekordową kwotę 18 700 tys. zł z tytułu kar nałożonych na duże firmy audytorskie. To jest mniej więcej 15 razy więcej niż przez pierwsze 4 lata istnienia i funkcjonowania naszej agencji.

Jeśli chodzi o ogólny obraz finansowy, to przychody zostały zrealizowane w wysokości 39 400 tys. zł, a zatem prawie w 100% kwoty ujętej w planie finansowym. Na niższym poziomie zrealizowaliśmy koszty, szanowni państwo, co wynikało z tego, iż rok do roku limit kosztów PANA został zwiększony w roku 2024 o 43%, zatem wykonywanie kosztów w tak zwiększonym wymiarze nie byłoby do końca racjonalne i efektywne. W konsekwencji wynik finansowy PANA wyniósł ponad 1500 tys. zł zysku wobec zakładanej na rok 2024 straty. Myślę, że nie jest konieczne przechodzenie przez poszczególne pozycje tego sprawozdania. Ważne jest to, że przychody zostały zrealizowane na poziomie wynoszącym blisko 100%, natomiast koszty na poziomie 76%, co wynikało z oszczędnego i gospodarnego prowadzenia gospodarki finansowej przez agencję. Chętnie odpowiem na wszelkie pytania Wysokiej Komisji. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo.

Pani przewodnicząca Krystyna Skowrońska przedstawi koreferat. Bardzo proszę.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Nic dodać, nic ująć. Nie będę się powtarzała, bo nie na tym polega koreferat, że powtórzymy sobie kwoty przychodów i to, jakie są koszty. Pan prezes powiedział o karach. Tak, to jest rzecz niezwykle ważna. Ale jeśli mamy jeszcze powiedzieć o karach, to w stosunku do ilu podmiotów państwo występowali o pozbawienie uprawnień nadzorczych w zakresie badania bilansów i prowadzenia audytów? Bo to jest rzecz ważna. Myślę, że – powołując się na nadzór Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego nad audytorami i biegłymi rewidentami – ważne jest, że wtedy rozmawialiśmy o nakładaniu kar, ale i o konsekwencjach nieprawidłowego przeprowadzenia odbiorów bilansów czy przeprowadzenia audytów w podmiotach. Tak że do samego przedłożonego sprawozdania nie mam uwag.

Państwo podnosicie jeszcze jedną uwagę – że nie mogliście tych wynagrodzeń osobowych zrealizować, bo brakuje chętnych do pracy w PANA. Zdajemy sobie sprawę, że różnica wynagrodzeń dla biegłych na rynku audytorskim w stosunku do PANA jest jednak znacząca i w tym przypadku można się do tego przychylić. Ile podmiotów pozbawiono, a raczej: w stosunku do ilu wystąpiono o pozbawienie uprawnień? Dziękuję bardzo. Rekomenduję Komisji przyjęcie.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

OK. Dziękuję bardzo.

Przedstawiciel NIK. Bardzo proszę o wyniki kontroli. Czy była w ogóle kontrola tej części?

Dyrektor departamentu NIK Anna Wojcieszkiewicz:

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, Najwyższa Izba Kontroli, realizując obowiązek wynikający z art. 4a ustawy o NIK przeprowadziła badanie sprawozdania finansowego agencji za 2024 r. i wydała o tym sprawozdaniu opinię: bez zastrzeżeń i objaśnień. Oznacza to, że sprawozdanie finansowe przedstawia rzetelny i jasny obraz

sytuacji majątkowej i finansowej agencji. Natomiast Najwyższa Izba Kontroli nie kontrolowała wykonania planu finansowego agencji w 2024 r. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo.

Otwieram dyskusję. Nie widzę zgłoszeń.

Jednak jeśli pan prezes zechce się ustosunkować w skrótowej formie do pytania pani przewodniczącej zadanego przy okazji koreferowania koreferatu, bardzo proszę.

Prezes PANA Jacek Gdański:

Bardzo dziękuję, panie przewodniczący. Nie potrafię podać państwu precyzyjnej liczby, musiałbym to sprawdzić.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

To na piśmie.

Prezes PANA Jacek Gdański:

Taką informację przekażę, natomiast generalnie kary skreślenia firm audytorskich z listy są dość rzadko nakładane przez naszą agencję. Znacznie częściej pojawiają się inne, lżejsze kary.

Odnosząc się jeszcze jednym zdaniem do bardzo ważnej kwestii, o której wspomniała pani przewodnicząca, tak, głównym wyzwaniem agencji w zarządzaniu jest właśnie pozyskanie ekspertów. W roku 2025 zatrudniliśmy już nowe osoby do Departamentu Kontroli. Będziemy ten proces chcieli kontynuować. Jestem przekonany, że w przyszłym roku agencja będzie dysponowała już pełnym korpusem kontrolerskim, który w sposób profesjonalny i niezależny będzie mógł realizować zadania nałożone przez agencję. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję.

Dziękuję bardzo. Zamykam rozpatrywanie tej części sprawozdania budżetowego.

Przechodzimy do ostatniego punktu naszego dzisiejszego porządku: rozpatrzenie informacji o poręczeniach i gwarancjach udzielonych w 2024 r. przez Skarb Państwa, niektóre osoby prawne oraz Bank Gospodarstwa Krajowego.

Bardzo proszę, pani minister.

Podsekretarz stanu w MF Hanna Majszczyk:

Pani dyrektor Agnieszka Szczepaniak.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Bardzo proszę, pani dyrektor.

Zastępca dyrektora Departamentu Gwarancji i Poręczeń Ministerstwa Finansów Agnieszka Szczepaniak:

Państwo przewodniczący, Wysoka Komisjo, mam przyjemność przedłożyć informację o poręczeniach i gwarancjach udzielonych w roku 2024 przez Skarb Państwa, niektóre osoby prawne oraz Bank Gospodarstwa Krajowego. W roku 2024 Skarb Państwa udzielił gwarancji na kwotę łączną 207 000 000 tys. zł. Część z nich dotyczyła działalności inwestycyjnej, przede wszystkim w rozwój infrastruktury drogowej i kolejowej. Dotyczyło to na przykład budowy dróg ekspresowych, autostrad i zakupu taboru kolejowego. To były kredyty zaciągnięte przez Bank Gospodarstwa Krajowego lub Intercity, najczęściej w Europejskim Banku Inwestycyjnym. Gwarancje opiewały na kwotę 13 700 000 tys. zł.

Kolejna kwota gwarancji dotyczyła finansowania obronności państwa. To były kredyty tudzież obligacje wyemitowane przez Bank Gospodarstwa Krajowego na rzecz Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych, gdzie gwarancje Skarbu Państwa wyniosły 126 000 000 tys. zł. Również zostało zagwarantowane finansowanie Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na kwotę 58 000 000 tys. zł oraz gwarancje na rzecz Funduszu Pomocy na kwotę 9 000 000 tys. zł. Potencjalne zobowiązania z tytułu udzielonych gwarancji Skarbu Państwa historycznie od… To jest rachunek ciągniony od momentu, kiedy te gwarancje są udzielane, więc potencjalne zobowiązania niewymagalne osiągnęły kwotę 700 000 000 tys. zł. Ale oczywiście w roku 2024 z tytułu gwarancji nie została wydana ani jedna złotówka, i ten stan utrzymuje się już od wielu lat.

Bank Gospodarstwa Krajowego w ramach przez siebie udzielanych poręczeń i gwarancji w ramach wspierania przedsiębiorczości udzielił prawie 100 tys. gwarancji na łączną kwotę 33 000 000 tys. zł. To były gwarancje w ramach wspierania przedsiębiorczości w ramach Ekologicznego Funduszu Poręczeń i Gwarancji, tzw. „Czyste powietrze", i Funduszu Mieszkaniowego. Dziękuję. To wszystko.

Przewodniczący poseł Janusz Cichoń (KO):

Dziękuję bardzo.

Otwieram dyskusję. Nie widzę zgłoszeń.

Wobec powyższego stwierdzam zakończenie omawiania informacji o poręczeniach i gwarancjach zawartej w druku nr 1275. Proponuję, aby Komisja zarekomendowała Sejmowi przyjęcie informacji dotyczącej poręczeń i gwarancji zawartej w tym druku. Nie widzę sprzeciwu.

Uznaję, że wniosek został przyjęty przez Komisję.

Komisja musi wybrać jeszcze posła sprawozdawcę, który przedstawi sprawozdanie Komisji na posiedzeniu plenarnym Sejmu. Proponuję, aby posłem sprawozdawcą został pan poseł Marek Sowa, przewodniczący Komisji. Nie widzę sprzeciwu.

Stwierdzam, że Komisja wybrała pana posła Marka Sowę na sprawozdawcę Komisji do tego druku.

Na tym wyczerpaliśmy porządek dzienny posiedzenia Komisji.

Zamykam posiedzenie Komisji.

Informuję, że protokół posiedzenia z załączonym pełnym zapisem jego przebiegu będzie wyłożony do wglądu w sekretariacie Komisji w Kancelarii Sejmu. Dzisiaj tylko dwa posiedzenia, jutro – pięć. Dziękuję.